

LV

2014. gada

darbības pārskats

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1

E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama
portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2015. gads

Print ISBN 978-92-872-2082-0 ISSN 1831-1288 doi:10.2865/036461 QJ-AA-15-001-LV-C
PDF ISBN 978-92-872-2097-4 ISSN 2315-3989 doi:10.2865/005903 QJ-AA-15-001-LV-N
EPUB ISBN 978-92-872-2115-5 ISSN 2315-3989 doi:10.2865/89656 QJ-AA-15-001-LV-E

© Eiropas Savienība, 2015. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

**Pieminot ERP locekli, mūsu kolēģi Henriku Otbo [*Henrik Otbo*],
kurš 2015. gada 1. februārī mira pēkšņā nāvē**

Henriks Otbo (pēc tautības – dānis) piedzima 1949. gadā. No 1995. gada līdz 2012. gadam viņš bija Dānijas galvenais revidents. Par Eiropas Revīzijas palātas locekli viņš kļuva 2012. gada 1. martā; darbojās *CEAD* (koordinēšana, vērtēšana, kvalitātes nodrošināšana un attīstība) apakšpalātā, un viņa pārziņā galvenokārt bija revīzijas attīstības un pilnveides jautājumi.

Visu savu darba mūžu viņš veltīja publiskā sektora revīzijai, īpaši jāizceļ viņa vadošā loma *INTOSAI* profesionālo standartu komitejas priekšsēdētāja amatā saistībā ar Augstāko revīzijas iestāžu starptautisko standartu izveidi. Henrika Otbo aiziešana ir liels zaudējums gan Eiropas Revīzijas palātai, gan Dānijas Valsts revīzijas birojam, gan revidentu sabiedrībai visā pasaulē.

Pamatuzdevums

Eiropas Revīzijas palāta ir ES iestāde, kura ar Līgumu izveidota ES finanšu revīzijas veikšanai. Būdamā ES ārējās revīzijas iestāde, Palāta sekmē ES finanšu labāku pārvaldību, veicina pārskatatbildību un caurskatāmību un darbojas kā neatkarīga ES iedzīvotāju finansiālo interešu aizstāve.

Nākotnes redzējums

Neatkarīga un dinamiska Revīzijas palāta, kuru pazīst kā godprātīgu un objektīvu iestādi, ko ciena par profesionālu, kvalitatīvu un ietekmīgu darbu un kas sniedz būtisku atbalstu ieinteresētajām personām, lai uzlabotu ES finanšu pārvaldību.

Vērtības

Neatkarība, godīgums un objektivitāte	Profesionālisms	Pievienotā vērtība	Izcilība un lietderība
lestādes, tās locekļu un pārējo darbinieku neatkarība, godīgums un objektivitāte. Revīziju veikšana objektīvi, ņemot vērā ieinteresēto personu viedokļus, tomēr neprasot ārējus norādījumus un nepakļaujoties ārējam spiedienam.	Augsti, parauga vērti standarti visos profesionālajos aspektos. Iesaiste publiskā sektora revīzijas pilnveidošanā ES un visā pasaulē.	Aktuālu un kvalitatīvu ziņojumu savlaicīga sagatavošana, pamatojoties uz stabiliem konstatējumiem un pierādījumiem, tādējādi palīdzot risināt ieinteresēto personu problēmjautājumus un sniedzot pārlicinātus un ietekmīgus paziņojumus. Ieguldījums ES pārvaldības efektīvā uzlabošanā un ES līdzekļu pārvaldības pārskatatbildības vairošanā.	Uzmanības pievēršana katram darbiniekam, talantu attīstīšana un labu darba rezultātu atalgošana. Efektīva komunikācija kolektīva stiprināšanai. Maksimāla lietderība visos darba aspektos.

Lpp.

2	Eiropas Revīzijas palāta
4–5	Priekšsēdētāja ievadvārdi
6	Īsumā par 2014. gadu
6	Mūsu darbība
6	Mūsu pārvaldība
7–43	Mūsu darbība
7–36	Revīzijas ziņojumi un citi darba rezultāti
37–38	Attiecības ar ieinteresētajām personām
39–41	Sadarbība ar citām augstākajām revīzijas iestādēm
42–43	Svarīgi notikumi
44–50	Mūsu pārvaldība
44–46	ERP kolēģija
47–50	ERP darbības rezultātu mērīšana
51–59	Atbalsts revīzijai
51–54	Cilvēkresursi
55–56	Atbalsta dienesti
57–58	Finanšu informācija
59	Revīzija un pārskatatbildība
60	Pilnvarotā kredītrīkotāja paziņojums

Godātais lasītāj!

2014. gads bija zīmīgs ar svarīgām pārmaiņām Eiropas Savienībai un tās finansēm. Eiropas Savienība piešķīra Eiropas Centrālajai bankai pilnvaras pārraudzīt lielākās bankas euro zonā. Tas bija pirmais gads, kad darbojās jauna daudzgadu finanšu shēma, kura reglamentē ES budžeta izlietojumu 2014.–2020. gadā. Pagājušajā gadā lielā mērā atjaunojās Eiropas Parlamenta, Padomes un Eiropas Komisijas sastāvs, un arī Eiropas Revīzijas palāta (ERP) uzņēma sešus jaunus locekļus.

2014. gadā mūsu iestāde ir sagatavojusi rekordlielu ziņojumu, pārskatu, atzinumu un citu dokumentu skaitu. To ir 91! Tie ir Palātas veikto finanšu, atbilstības un lietderības revīziju darba rezultāti, kas ietver arī dokumentus, kas saistīti ar mūsu jaunajiem pienākumiem finanšu un ekonomikas pārvaldības jomā. Šajos dokumentos ir daudz svarīgu konstatējumu, secinājumu un ieteikumu, kuru mērķis ir uzlabot ES finanšu pārvaldību un pārskatatbildību 2014.–2020. gada plānošanas periodā. Vairākas no minēto dokumentu galvenajām atziņām ir atrodamas šajā darbības pārskatā.

Balstoties uz savu pieredzi revīzijas jomā, mēs vēlamies Palātas darba rezultātos ieinteresētajām personām sniegt pēc iespējas labāku ieskatu galvenajos problēmjautājumos, ar kuriem ES saskaras, finansējot un īstenojot savus politikas virzienus. Šim nolūkam un arī sniedzot savu ieguldījumu šajā svarīgās atjaunotnes laikā, 2014. gadā mēs esam sagatavojuši jauna veida dokumentus – vispārējā stāvokļa apskatus. Vienā no tiem aplūkota ES pārskatatbildība un revīzijas nepilnības, bet otrā sniegts izsmelošs ES finanšu pārvaldības problēmu apskats. Turklāt, atbildot uz Eiropas Parlamenta lūgumu, esam publicējuši pārskatu par saviem finanšu un atbilstības revīziju rezultātiem lauksaimniecības un kohēzijas izdevumu jomā 2009.–2013. gadā.

Mēs, kas strādājam Eiropas Revīzijas palātā, esam apņēmušies cieši sadarboties ar Palātas darba rezultātos ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu, ka tās var pēc iespējas labāk izmantot mūsu darba rezultātus. Cita starpā 2014. gadā ERP iecēla locekli, kas atbild par attiecībām ar iestādēm, un runaspersonu. Mēs esam organizējuši arī vairākus pasākumus, lai veidotu sadarbību ar augsta līmeņa ES un valstu ieinteresētajām personām. Šajā ziņojumā minēta konference par ES pārskatatbildību; tajā sapulcējās daudzi no tiem, kas atbild par ES līdzekļu pārvaldību un rūpīgām pārbaudēm. Starp dalībniekiem bija Eiropas Parlamenta deputāti, Eiropas Komisija, augstākās revīzijas iestādes, kā arī akademiķi. Galveno uzrunu teica Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietnieks un bijušais komisārs Olli Rēns [Olli Rehn]. Mēs minam arī ERP locekļu vizīti Lietuvā, kur notika tikšanās ar parlamenta, valdības un valsts revīzijas biroja, kā arī Lietuvas centrālās bankas pārstāvjiem.

Visa gada gaitā mūsu darbs un reformas, ko veicām savā iestādē, balstījās uz mūsu 2013.–2017. gada stratēģiju. 2014. gadā tika saīsināts vidējais laiks, kas vajadzīgs īpašo ziņojumu sagatavošanai, kā arī atbilstoši iestāžu nolīgumam tika samazināts darbinieku skaits. Mēs arī sagatavojām pamatu turpmākiem efektivitātes un lietderības uzlabojumiem, izstrādājot iekšējās reformas projektu. Tajā tiks pārraudzīts, kā tiek īstenoti ieteikumi, kurus sagatavojušas iekšējās darba grupas, kā arī ieteikumi no neatkarīgas ārējas mūsu lietderības revīzijas prakses profesionālapskates un no Eiropas Parlamenta ziņojuma par ERP lomu nākotnē.

ERP atrodas Luksemburgā, bet mūsu revīzijas grupu darbs, vācot revīzijas pierādījumus, notiek visur, kur tiek tērēti ES līdzekļi. Šajā darbības pārskatā aplūkoti revīzijas apmeklējumi un ziņojumi, ko mēs sagatavojam. Plašāk aprakstīta mūsu nesēnā revīzija par ES atbalstu Eiropas lidostu infrastruktūrai. Tā sniedz uzskatāmu lietderības revīzijas piemēru par to, kā tiek vērtēta ES finansējuma ietekme un pievienotā vērtība un ko ERP nozīmē pildīt tās pamatuzdevumu. Tā arī apliecina, cik apņēmīgi un profesionāli ir ERP darbinieki, uz kuru zināšanām un smago darbu mūsu iestāde un pilsoņi, kam mēs kalpojam, var vienmēr paļauties.

Vitors Manuels da Silva Kaldeira
[Vitor Manuel da Silva Caldeira]
priekšsēdētājs

Mūsu darbība

- **Gada pārskati** par ES budžetu un par Eiropas attīstības fondiem 2013. finanšu gadā.
- 51 **īpašais gada ziņojums** par ES aģentūrām, decentralizētajām struktūrām un kopuzņēmumiem par 2013. finanšu gadu, tostarp divi kopsavilkuma ziņojumi.
- 24 **īpašie ziņojumi** par konkrētiem budžeta vai pārvaldības jautājumiem, sākot no Eiropas banku uzraudzības un beidzot ar ES finansētām lidostu infrastruktūrām.
- Septiņi **atzinumi** un citi dokumenti, kas sniedz ieguldījumu finanšu pārvaldības jautājumos, sākot no ES pašu resursu reformas un beidzot ar tiem potenciālajiem ietaupījumiem, ko dotu Eiropas Parlamenta atrašanās vienā vietā.
- Divi **vispārējā stāvokļa apskati** – viens par problēmām, kas saistītas ar ES pārskatatbildību un publiskā sektora revīziju, otrs par riskiem ES finanšu pārvaldībai.
- Organizēta **augsta līmeņa konference** par ES pārskatatbildību un publiskā sektora revīziju.
- Sarīkota ES dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu **kontaktkomitejas** sanāksme par labāku sadarbību starp valstu augstākajām revīzijas iestādēm un ERP.

Mūsu pārvaldība

- 2014. gadā ERP pievienojās **seši jauni locekļi** – Alekss Brenninkmajers [*Alex Brenninkmeijer*], Daniele Lamarka [*Danièle Lamarque*], Nikolaos Milionis [*Nikolaos Milionis*], Fils Vins Ovens [*Phil Wynn Owen*], Klauss Hainers Lēne [*Klaus-Heiner Lehne*] un Oskars Heriks [*Oskar Herics*]. Par ERP priekšsēdētāju uz trešo trīsgadu periodu locekļu kolēģija atkārtoti ievēlēja Vitoru Kaldeiru [*Vítor Caldeira*] un iecēla Villi Iteli [*Ville Itälä*] par locekli, kas atbild par attiecībām ar iestādēm.
- **ERP 2013.–1017. gada stratēģija** bija impulss izmaiņām organizācijā: mēs izstrādājām iekšējas reformas projektu ar mērķi racionalizēt revīzijas procesu un elastīgāk organizēt resursus.
- Turpmāka **administratīvās efektivitātes pilnveide** balstījās uz procedūru vienkāršošanu un darbinieku pārvietošanu no atbalsta dienestiem uz revīziju. Mēs īstenojam arī vienlīdzīgu iespēju plānu.

ERP biroju ēkas Luksemburgā.

Revīzijas ziņojumi un citi darba rezultāti

Eiropas Revīzijas palātas galvenie darba rezultāti ir triju veidu publikācijas:

- **gada pārskati**, kuros galvenokārt aprakstīti finanšu un atbilstības revīziju darba rezultāti saistībā ar Eiropas Savienības budžetu un Eiropas attīstības fondiem (EAF). Papildus tam atsevišķi publicē īpašos gada ziņojumus par ES aģentūrām, decentralizētajām struktūrām un kopuzņēmumiem;
- **īpašie ziņojumi**, kurus publicē visa gada gaitā un kuros iepazīstina ar Palātas izraudzītu revīziju rezultātiem konkrētās budžeta jomās vai pārvaldības jautājumos. Tās galvenokārt ir lietderības revīzijas; un
- **atzinumi** par jauniem vai atjauninātiem tiesību aktiem, kam ir ietekme uz finanšu pārvaldību, un citi uz pārskatīšanu balstīti rezultāti vai nu pēc kādas iestādes lūguma, vai pēc ERP pašas iniciatīvas.

ERP 2014. gada **darba rezultātu skaits bija lielāks nekā jebkad**, turklāt tika sagatavoti jauna veida dokumenti. Gada pārskati turpina sniegt augsta līmeņa analītisku informāciju un ikgadējo finanšu un atbilstības revīziju rezultātu visaptverošu izklāstu. 2014. gadā mēs pievērsām pastiprinātu uzmanību rezultātiem un sniedzām ES budžeta lēmējinstīcijai plašāku ieskatu par ES budžeta izpildes kvalitāti. Papildus publicētajiem gada pārskatiem mēs pirmo reizi publicējām kopsavilkuma ziņojumu par revīzijas rezultātiem dalītās pārvaldības jomās – lauksaimniecībā un kohēzijā – par 2009.–2013. gadu, tādējādi parādot daudzgadu perspektīvu. Citi galvenie jaunumi bija **jauna veida dokumenti**, ko nosaucām par vispārējiem stāvokļa apskatiem. Tajos sniegta informācija par galvenajiem jautājumiem, kuri analizēti, pamatojoties uz mūsu zināšanām revīzijas jomā. 2014. gadā mēs publicējām divus šādus apskatus: vienā aplūkoti galvenie pārskatatbildības un publiskā sektora revīzijas problēmjautājumi, ar kuriem sastopas Eiropas Savienība, bet otrā aprakstīti riski ES finanšu pārvaldībai.

	2012. g.	2013. g.	2014. g.
Gada pārskati par ES budžetu un Eiropas attīstības fondiem	2	2	2
Īpašie gada ziņojumi par ES aģentūrām un decentralizētajām struktūrām	50	50	51
Īpašie ziņojumi	25	19	24
Atzinumi un citi dokumenti	10	6	14
Kopā	87	77	91

Pilns visu revīzijas pārskatu, ziņojumu, atzinumu un vispārējā stāvokļa apskatu teksts 23 ES oficiālajās valodās ir pieejams mūsu tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Revīzijas apmeklējumi 2014. gadā

Kaut arī lielākā daļa revīzijas darba notiek mūsu telpās Luksemburgā, revidenti arī apmeklē dalībvalstu iestādes, citus ES līdzekļu saņēmējus, tostarp starptautisku organizāciju galvenos dienestus, piemēram, Pasaules Veselības organizāciju Šveicē, un ES aģentūras un struktūras. Šo apmeklējumu mērķis ir iegūt tiešus revīzijas pierādījumus no tiem, kas iesaistīti darbībās ar ES līdzekļiem, to pārvaldībā vai maksājumos, kā arī no šo līdzekļu galīgajiem saņēmējiem. Revīzijas grupās pārsvarā ir divi vai trīs revidenti, un apmeklējumi – atkarībā no revīzijas veida un ceļojuma galamērķa attāluma – ilgst no dažām dienām līdz divām nedēļām. Revīzijas apmeklējumus Eiropas Savienības robežās bieži rīko saziņā ar attiecīgo dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm.

Revīzijas darba biežums un intensitāte atsevišķās dalībvalstīs un saņēmējvalstīs ir atkarīga no revīzijas veida un atlases rezultātiem. Revīzijas apmeklējumu skaits un ilgums tādējādi dažādās valstīs un gadu no gada var atšķirties.

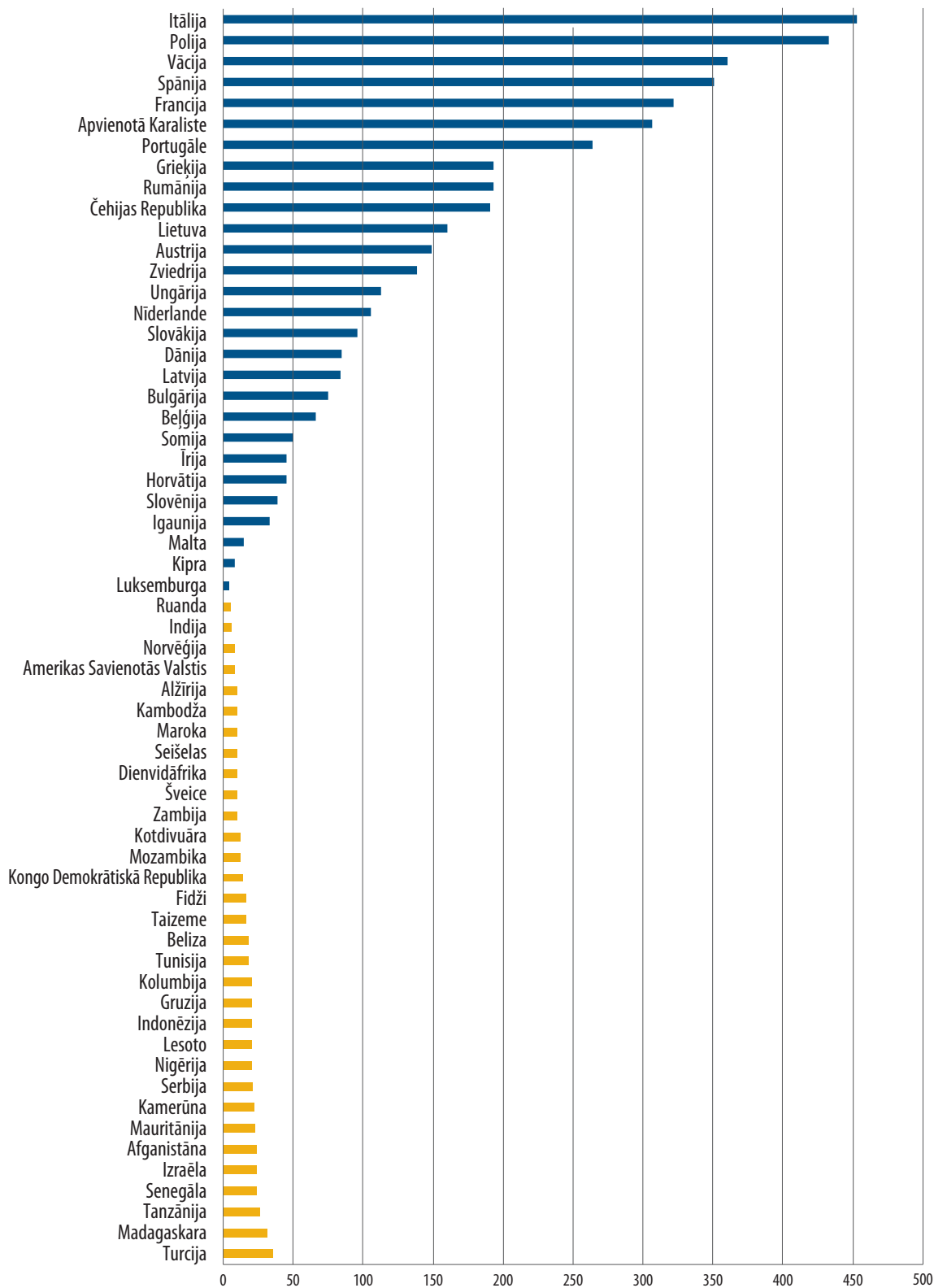
2014. gadā ERP revidenti pavadīja 4 915 dienas revīzijās uz vietas – dalībvalstīs un ārpus ES – un ieguva pierādījumus gada pārskatu un atlasītu revīzijas uzdevumu vajadzībām (īpašajiem ziņojumiem). Turklāt diezgan daudz laika tika pavadīts ES iestādēs Briselē un Luksemburgā, kā arī decentralizētajās aģentūrās un struktūrās visā Eiropas Savienībā. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem 2014. gadā revīzijās uz vietas mūsu revidenti pavadīja mazāku skaitu dienu. Tas saistīts ar efektīvāku revīzijas praksi un plašāku tehnoloģiju (piemēram, videokonferenču) izmantošanu.

ES revidenti pārbauda jūras kravu pārvadājumu telpas.

4 915 dienas
 Revīzijās uz vietas
 ES revidenti pavadīja

Dienų skaits revīzijās uz vietas 2014. gadā

Gada pārskats par ES 2013. gada budžeta izpildi

Lielākā daļa ERP finanšu un atbilstības revīziju darba 2014. gadā bija saistīta ar ES 2013. gada budžeta izpildi. No šā darba izrietošais **2013. gada pārskats** tika publicēts 2014. gada 5. novembrī, un ar to iepazīstināja mūsu darba rezultātos ieinteresētās personas – Eiropas Parlamentu un tā Budžeta kontroles komiteju, ES Padomi (Ekonomikas un finanšu padomi), valstu parlamentus un valdības, kā arī plašsaziņas līdzekļus.

Gada pārskata mērķis ir sniegt konstatējumus un secinājumus, kas palīdz Eiropas Parlamentam, Padomei un ES iedzīvotājiem novērtēt ES finanšu pārvaldības kvalitāti. Mēs arī sniedzam noderīgus ieteikumus tās uzlabošanai. 2013. gada pārskata galvenā daļa bija 20. ikgadējā ticamības deklarācija (jeb *DAS*) par ES pārskatu ticamību un tiem pakārtoto darījumu pareizību. Šajā gada pārskatā bija sniegta vairāk informācijas par to, kādi rezultāti panākti ar ES izdevumiem, kā arī par Komisijas ziņojumu par darbības rezultātiem.

Aplēstais kļūdu īpatsvars
ES budžetā ir
4,7 %

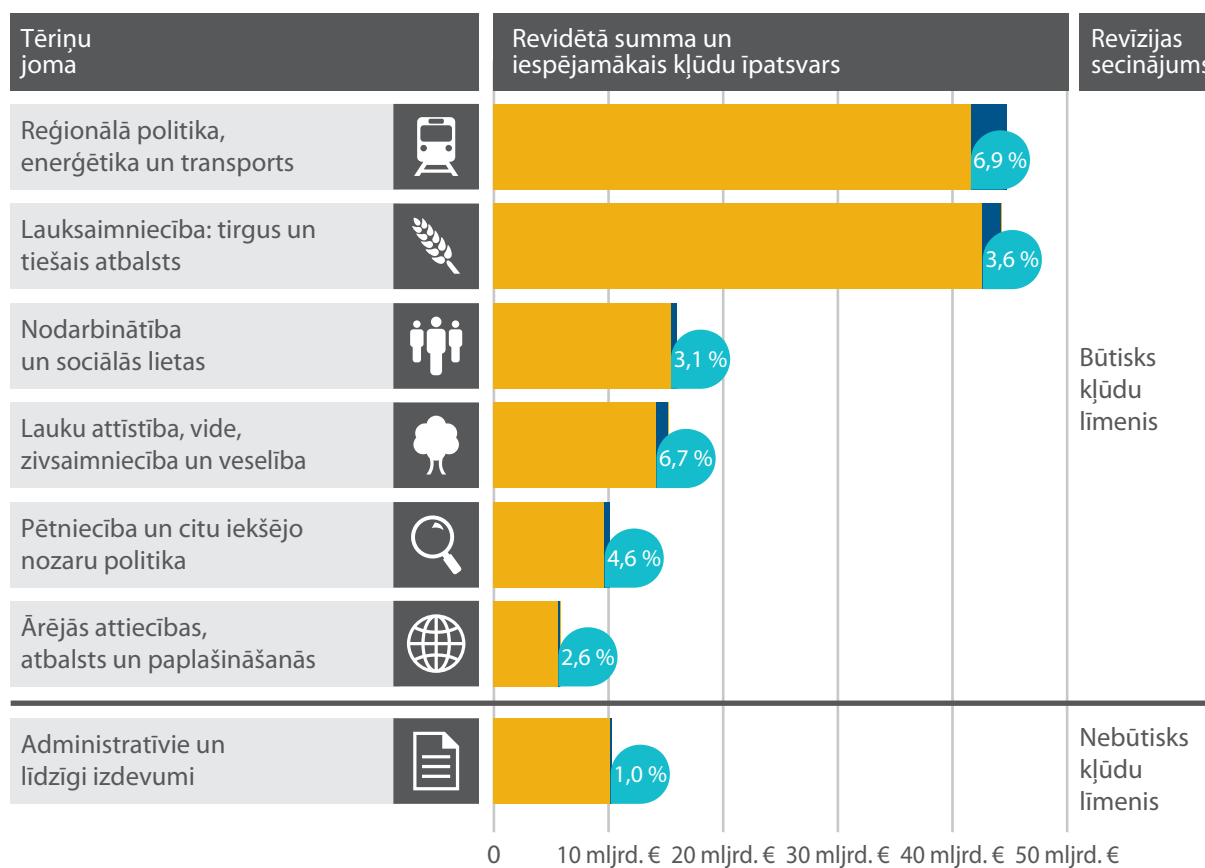

Priekšsēdētājs Kaldeira nodod 2013. gada pārskatu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam Martinam Šulcam.

Galvenās 2013. gada pārskata atziņas

- Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir sniegusi pozitīvu atzinumu par Eiropas Savienības 2013. gada pārskatu ticamību. Ieņēmumi par 2013. gadu kopumā ir bijuši likumīgi un pareizi, tādas bijušas arī saistības.
- Maksājumos par 2013. gadu bija būtisks kļūdu līmenis. Tādējādi par to likumību un pareizību ERP ir sniegusi negatīvu atzinumu. Aplēstais kļūdu īpatsvars, ar kuru mēra nepareizu maksājumu līmeni, 2013. gada maksājumiem ir 4,7 %; tas ir tuvu 2012. gada īpatsvaram (4,8 %) un pastāvīgi turas virs 2 % būtiskuma robežas.
- Divas izdevumu jomas, kurās bija visvairāk kļūdu, bija “Reģionālā politika, enerģētika un transports” (6,9 %) un “Lauku attīstība, vide, zivsaimniecība un veselība” (6,7 %). Dalītajai pārvaldībai kopumā aplēstais kļūdu īpatsvars bija 5,2 %.
- Pārbaudītās pārraudzības un kontroles sistēmas kopumā daļēji efektīvi nodrošināja maksājumu pareizību (ar diezgan lielām atšķirībām starp dalībvalstīm). Tāpat kā 2012. gadā, par lielu daļu kļūdaino darījumu dalītās pārvaldības jomās dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu.
- Koriģējošiem un atgūšanas pasākumiem, ko īstenoja dalībvalstu iestādes un Komisija, bija pozitīva ietekme uz aplēsto kļūdu īpatsvaru. Ja nebūtu šo pasākumu, kopējais aplēstais kļūdu īpatsvars būtu bijis 6,3 %.
- Izlietojot ES līdzekļus 2007.–2013. gada plānošanas periodā, uzmanības centrā bija līdzekļu apgūšana (“tērē vai zaudē”) un atbilstība noteikumiem, nevis labi darbības rezultāti. Tas, ka uzmanība nav vērsta uz darbības rezultātiem, ir būtisks trūkums lielas ES budžeta daļas koncepcijā.

Darījumu pārbaudes rezultāti 2013. gada ES tēriņu jomās

% **Iespējamākais kļūdu īpatsvars** (aplēstais kļūdu īpatsvars, kura pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, kas konstatētas darījumu statistiskajā izlasē).

Tabula no 2013. gada informatīvā apkopojuma par ES revīziju īsumā, kas pieejams mūsu tīmekļa vietnē – eca.europa.eu.

Lauksaimniecība un kohēzija: apskats par ES izdevumiem 2007.–2013. gadā

Pirmo reizi 2014. gadā līdz ar gada pārskatiem ERP publicēja (23 ES valodās) pamatojuma dokumentu, lai parādītu daudzgadu perspektīvu mūsu ticamības deklarācijas konstatējumiem divās galvenajās izdevumu jomās – lauksaimniecībā un kohēzijā. Dokumentā uzskaitītas gūtās atziņas saistībā ar ES finanšu pārvaldības un kontroles jautājumiem pagājušajā izdevumu periodā, apkopoti mūsu revīzijas rezultāti un apzinātas problēmas jaunajā 2014.–2020. gada izdevumu periodā. Vienlaikus tā ir arī atbilde uz Eiropas Parlamenta lūgumu sniegt informāciju par katru dalībvalsti attiecībā uz dalīto pārvaldību.

Galvenās atziņas

- Izņemot tiešo atbalstu un tirgus atbalstu lauksaimniekiem lauksaimniecībā, spiediens izlietot līdzekļus ir galvenais riska faktors, kas apdraud dalītās pārvaldības izdevumus.
- Galvenie riski, kas apdraud lauksaimniecības izdevumu pareizību, ir neattiecināma zeme, dzīvnieki vai izmaksas, uz kurām balstās subsīdijas maksājumi, neattiecināmi subsīdiju saņēmēji un nepareizs subsīdiju aprēķins. Nozīmīgi faktori, kas palielina risku lauku attīstības izdevumiem, ir agrovides prasību neievērošana, īpašo prasību neievērošana investīciju projektiem un iepirkuma noteikumu pārkāpumi.
- Lielākais risks, kas apdraud kohēzijas izdevumus, ir saistīts ar ES un/vai valstu publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumiem. Nākamais lielākais risks ir tāds, ka izdevumi (vai projekti) nav attiecināmi ES subsīdijas saņemšanai.
- Kaut gan kontroles sistēmas joprojām iespējams būtiski uzlabot, galvenais uzdevums ir veikt pasākumus, lai programmas būtu vieglāk pārvaldīt. ERP atrod kļūdas visās ES dalībvalstīs. Daudzas kļūdas ir izraisījuši sarežģītā vispārējās pārvaldības un kontroles struktūra.
- Kaut arī dalībvalstu iestādes labāk ziņo par riskiem un kļūdām, Komisijai joprojām ir grūtības nodrošināt, lai šī informācija būtu ticama.
- Jaunajā periodā paredzamajām noteikumu izmaiņām var nebūt vispārēji nozīmīgas ietekmes uz riska līmeni.

Pārskats par Eiropas attīstības fondiem 2013. gadā

Eiropas attīstības fondus (EAF) finansē ES dalībvalstis, bet tos pārvalda ārpus ES vispārējā budžeta un tos reglamentē īpašas finanšu regulas. Eiropas Komisija ir atbildīga par to darbību finanšu izpildi, kuras finansētas no EAF līdzekļiem.

Balstoties uz 2000. gada Kotonū nolīgumu, ar EAF tiek sniegta Eiropas Savienības palīdzība attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna reģiona (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). Izdevumu galvenais mērķis ir mazināt un ar laiku izskaust nabadzību, kas atbilst ilgtspējīgas attīstības mērķim un mērķim pasaules ekonomikā pakāpeniski integrēt ĀKK valstis un AZT. Palīdzība balstās uz trim savstarpēji papildinošiem pīlāriem, kas ir attīstības sadarbība, ekonomiskā un tirdzniecības sadarbība un politiskā dimensija.

ERP 2013. gada pārskatu par Eiropas attīstības fondiem kopā ar pārskatu par ES budžetu publicēja 2014. gada 5. novembrī. Tajā ietverta 20. ticamības deklarācija par EAF.

ERP secināja, ka 2013. gada pārskati patiesi atspoguļo EAF finanšu stāvokli, to darbību rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu izmaiņas. Saskaņā ar ERP aplēsēm kļūdu īpatsvars EAF izdevumu darījumos 2013. finanšu gadā bija 3,4 %, un tas ir palielinājums no 3,0 %, kas bija 2012. gadā.

Īpašie gada ziņojumi par 2013. gadu

2014. gadā ERP sagatavoja un publicēja 51 īpašo gada ziņojumu par 2013. finanšu gadu. Šie ziņojumi aptvēra 41 Eiropas decentralizēto aģentūru un izpildaģentūru un citas struktūras, septiņus Eiropas pētniecības kopuzņēmumus, kā arī Eiropas Centrālo banku, Eiropas skolas un komunikāciju infrastruktūru *Sisnet*.

Mēs publicējam arī divus kopsavilkumus, kuros sniegts ikgadējo revīziju rezultātu apskats par 2013. finanšu gadu, – vienu par ES aģentūrām un citām struktūrām, bet otru par pētniecības kopuzņēmumiem. Abi šie kopsavilkuma dokumenti, kas atvieglo analīzi un salīdzināšanu, tika iesniegti Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un Parlamenta Budžeta kontroles komitejai, Vispārējo lietu padomei un Padomes Budžeta komitejai. Līdz ar īpašajiem gada ziņojumiem tie ir pieejami Revīzijas palātas tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Eiropas aģentūras, struktūras un kopuzņēmumi ir izveidoti ar ES tiesību aktiem konkrētu uzdevumu veikšanai un atrodas visā Eiropas Savienībā. Tie aktīvi darbojas daudzās jomās, tādās kā drošība, drošums, veselība, pētniecība, finanses, migrācija un ceļošana. Katrai no šīm struktūrām ir savas pilnvaras, valde, direktors, personāls un budžets. Kaut arī ar aģentūrām, struktūrām un kopuzņēmumiem saistītie finanšu riski salīdzinājumā ar ES vispārējo budžetu ir relatīvi mazi, Savienības reputācijas risks ir liels: šie veidojumi dalībvalstīs ir ļoti redzami un tiem ir liela ietekme uz politikas veidošanu, lēmumu pieņemšanu un programmu īstenošanu jomās, kas Eiropas iedzīvotājiem ir ļoti svarīgas.

Gada laikā sagatavots

51

īpašais gada ziņojums

Mēs sniedzām atzinumus bez iebildēm par 41 aģentūras un citu struktūru 2013. gada pārskatu ticamību. Šiem pārskatiem pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos bija likumīgi un pareizi visās aģentūrās, izņemot divas: atzinumu ar iebildēm mēs sniedzām par *EIT* (Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts) un *Frontex* (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām). Turklāt ticamus pārskatus par 2013. gadu bija sagatavojuši septiņi kopuzņēmumi, bet par trijiem no tiem mēs sniedzām atzinumus ar iebildēm attiecībā uz to pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Tie bija *Artemis* (iegultās datorsistēmas), *ENIAC* (nanoelektronika) un *IMI* (inovatīvas zāles).

Attiecībā uz Eiropas skolām mēs nespējām secināt, vai to konsolidētajos pārskatos par 2013. gadu bija vai nebija sniegtas būtiski nepareizas ziņas, jo turpina pastāvēt uzskaites un kontroles nepilnības.

Mēs revidējām to, kā Eiropas Centrālā banka pārvalda savu oglekļa dioksīda pēdu, un secinājām, ka, neraugoties uz bankas veiktajiem pasākumiem, kuru mērķis bija samazināt tās administratīvo darbību ietekmi uz vidi, iesāktais darbs ir jāturpina.

ES aģentūra – lekšējā tirgus saskaņošanas birojs (ITSB), Alikante, Spānija.

2014. gada īpašie ziņojumi

Papildus gada pārskatiem un īpašajiem gada ziņojumiem ERP visa gada gaitā publicē arī īpašos ziņojumus pēc lietderības un atbilstības revīzijām konkrētās budžeta jomās vai pārvaldības jautājumos pēc savas izvēles. ERP izraugās un plāno šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu maksimāla ietekme, tādējādi tā pēc iespējas labāk izmanto savus resursus.

Atlasot revīzijas tēmas, ERP ņem vērā turpmāk minēto:

- pārkāpumu vai vāju darbības rezultātu riski izdevumu vai politikas jomā;
- ERP potenciāls sniegt pievienoto vērtību ar revīziju starpniecību un
- politiskās un sabiedrības intereses.

2014. gadā sagatavoti

24

īpašie ziņojumi

Izraudzīto lietderības vai atbilstības revīzijas uzdevumu galvenie posmi

Īss kopsavilkums par 24 īpašajiem ziņojumiem, ko ERP sagatavoja 2014. gadā, ir izklāstīts dažās nākamajās lappusēs atbilstoši 2014.–2020. gada finanšu shēmas – ES daudzgadu budžeta – pozīcijām.

Gudra un iekļaujoša izaugsme

Gudrā un iekļaujošā izaugsme ietilpst divas jomas.

Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai ietver finansējumu pētniecībai un inovācijai, izglītībai un apmācībai, Eiropas komunikāciju tīkliem transporta, telekomunikāciju un enerģētikas infrastruktūru jomā, sociālajai politikai, uzņēmumu attīstībai utt. ES izdevumi, kas paredzēti konkurētspējai izaugsmei un nodarbinātībai 2014.–2020. gadā pie pašreizējām cenām ir 142 miljardi EUR jeb 13 % no ES kopējā budžeta.

Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija ietver reģionālo politiku, kuras mērķis ir palīdzēt mazāk attīstītajām ES valstīm un reģioniem panākt pārējos, stiprināt visu reģionu konkurētspēju un attīstīt sadarbību starp tiem. Plānotie ES kohēzijas izdevumi 2014.–2020. gadam pie pašreizējām cenām ir 367 miljardi EUR jeb 34 % no kopējā ES budžeta.

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja turpmāk uzskaitītos īpašos ziņojumus.

- **“ES atbalstīto sabiedriskā pilsētas transporta projektu efektivitāte” (1/2014)** – šajā ziņojumā vērtēta no ES struktūrfondiem līdzfinansēto sabiedriskā pilsētas transporta projektu īstenošana un efektivitāte un tas, vai projekti atbilst lietotāju vajadzībām un vai to mērķi ir sasniegti.

Revidenti konstatēja, ka divām trešdaļām pilsētas transporta projektu, kurus līdzfinansēja no ES struktūrfondiem, izmantojums bija nepietiekams. Divi galvenie cēloņi bija nepilnības projektu izstrādē un neatbilstoša mobilitātes politika. Tomēr iniciatori vai valsts iestādes to parasti nepārbaudīja. Kopumā infrastruktūra un transports vairākumā projektu bija ieviests saskaņā ar projekta specifikācijām. Tika konstatēta būtiska aizkavēšanās un pārsniegtas izmaksas, taču pēc pabeigšanas gandrīz visi revidētie projekti atbilda lietotāju vajadzībām.

Eiropas pilsētās ir jāpastiprina mobilitāte un jāsamazina sastrēgumi, negadījumi un piesārņojums, īstenojot vietēju mobilitātes politiku. Pilsētas transportam ES piešķīra 10,7 miljardus EUR 2000.–2006. gadam un 2007.–2013. gadam. Līdzfinansētie projekti palīdz pilsētām ieviest tādas pilsētas transporta veidus kā metro, tramvajs un autobuss.

Tramvaji un autobusi ir galvenie pilsētas transporta veidi.

- Kohēzijas politikas līdzekļu piešķiršana atjaunojamās enerģijas ražošanai: vai sasniegti labi rezultāti (6/2014)** – šajā ziņojumā izvērtēts, kādi rezultāti sasniegti ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) un Kohēzijas fondu (KF) – diviem galvenajiem finansējuma avotiem, ko izmanto atjaunojamās enerģijas veicināšanai. Tika pārbaudīts, vai līdzekļi piešķirti prioritāriem, rentabliem un labi izstrādātiem atjaunojamās enerģijas ieguves projektiem, kuriem bija racionāli mērķi. Palāta pārbaudīja arī, vai šie līdzekļi ar labiem rezultātiem ir veicinājuši virzību uz ES 2020. gada mērķi – iegūt enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem.

Revidenti secināja, ka ir vajadzīgi uzlabojumi, lai ES finansējums dotu pēc iespējas lielāku ieguldījumu šo mērķu sasniegšanā. Revidētajos projektos tiešie rezultāti bija sasniegti saskaņā ar plānu un lielākā daļa projektu bija pienācīgi izstrādāti un gatavi īstenošanai, tiklīdz atlasīti. Nebija nozīmīgi pārsniegtas izmaksas vai kavēti termiņi, uzstādītā atjaunojamās enerģijas jauda saskanēja ar plāniem, un iekārtas darbojās. Tomēr ne vienmēr bija sasniegti paredzētie enerģijas ražošanas rezultāti vai arī tos pienācīgi nemērīja. Kopumā līdzekļu atdeve bija ierobežota, jo rentabilitāte nebija noteicošais princips, kad projektus plānoja un īstenoja, tāpēc izdevumiem bija tikai ierobežota ES pievienotā vērtība.

ES Padome ir izvirzījusi saistošu ES mērķi – 2020. gadā enerģijas bruto galapatēriņā no atjaunojamiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvaram jābūt 20 %. Atjaunojamai enerģijai 2007.–2013. gada plānošanas periodā no ERAF un KF piešķīra apmēram 4,7 miljardus EUR.

- Vai biznesa inkubatoru attīstība ar ERAF atbalstu ir bijusi sekmīga (7/2014)** – šajā ziņojumā izvērtēts, vai biznesa inkubācijas telpas un vietas, ko līdzfinansēja no ERAF, ir sekmīgi atbalstījušas jaunizveidotus uzņēmumus ar lielu potenciālu.

Revidenti secināja, ka ES ir veikusi nozīmīgu finanšu ieguldījumu biznesa inkubatoru infrastruktūras izveidē, it īpaši dalībvalstīs, kurās šāda veida biznesa atbalsts bija diezgan reti sastopams. Tomēr revidēto inkubatoru veikums bija pieticīgs. Inkubācijas pakalpojumu sniegšanu ierobežoja finansiāli šķēršļi un zema inkubācijas darbību līmenis. Tā notika galvenokārt tāpēc, ka trūka vadošo speciālistu inkubācijas prakses jomā un vadības sistēmas bija nepilnīgas.

Biznesa inkubatoru mērķis ir atbalstīt jaunu uzņēmumu sekmīgu izveidi un tālāku attīstību. Tāpēc gadu gaitā par aizvien svarīgāku politisku prioritāti ir kļuvusi atbalsta sniegšana maziem un vidējiem uzņēmumiem. ES izdevumi šajā jomā 2007.–2013. gadā bija 38 miljardi EUR.

ERAF līdzfinansētā "Delta" ēka Vroclavas Tehnoloģijas parkā.
Arhitekts: Anna Kościuk.

- Vai ERAF efektīvi finansē projektus, kas paredzēti tiešai bioloģiskās daudzveidības veicināšanai saskaņā ar ES bioloģiskās daudzveidības stratēģiju laikposmam līdz 2020. gadam (12/2014)** – šajā ziņojumā pārbaudīts, vai dalībvalstis izmantoja pieejamo ERAF finansējumu tiešai bioloģiskās daudzveidības veicināšanai, un vērtēts, vai līdzfinansētie projekti bija efektīvi bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanai.

Revidenti secināja, ka dalībvalstu spēja izmantot ERAF finansējumu šiem projektiem bija mazāka nekā citās ERAF izdevumu jomās. Ja ERAF arī turpmāk izmantos, lai palīdzētu īstenot ES stratēģiju, kuras mērķis ir līdz 2020. gadam apturēt bioloģiskās daudzveidības izzušanu, tad Komisijai būtu vairāk jāatbalsta dalībvalstis, kad tās īsteno īpašus aizsardzības un apsaimniekošanas plānus attiecībā uz dzīvotnēm un sugām. Līdzfinansētie projekti kopumā atbilda valstu un ES prioritātēm bioloģiskās daudzveidības jomā. Taču to efektivitātes novērtējums bija apgrūtināts, jo lielākajā daļā dalībvalstu nebija ne rezultātu rādītāju, ne uzraudzības sistēmu tam, lai novērtētu dzīvotņu un sugu attīstību.

Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība ir ES galvenā prioritāte. Kad neizdevās sasniegt iepriekšējo mērķi – līdz 2010. gadam apturēt bioloģiskās daudzveidības izzušanu Eiropā –, Padome apstiprināja jaunu stratēģiju laikposmam līdz 2020. gadam. No ERAF 2007.–2013. gada plānošanas periodā tiešai bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un dabas aizsardzībai bija piešķirti 2,8 miljardi EUR.

- Vai ERAF atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem e-komercijas jomā ir bijis efektīvs (20/2014)** – šajā ziņojumā vērtēts, vai darbības programmas bija labs pamats tam, lai efektīvi atbalstītu maziem un vidējiem uzņēmumiem adresētos e-komercijas pasākumus, vai vadošās iestādes pienācīgi atlasīja un uzraudzīja e-komercijas projektus un vai ERAF līdzfinansētie e-komercijas projekti tika sekmīgi īstenoti un sniedza izmērāmus ieguvumus.

Revidenti konstatēja, ka ERAF atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem e-komercijas jomā – pirkt un pārdot preces internetā – sekmēja lielāku uzņēmējdarbības pakalpojumu pieejamību tiešsaistē. Taču trūkumi uzraudzībā neļāva novērtēt to, kādā mērā ERAF atbalsts palīdzēja sasniegt valsts un ES mēroga informācijas tehnoloģiju mērķus. Vājās dalībvalstu atlases procedūras nozīmē, ka daudzi projekti droši vien nesniegs pienācīgu ieguldīto līdzekļu atdevi. Programmu vadītāji vairāk koncentrējās uz naudas izlietošanu (tiešajiem rezultātiem) nekā uz koprezultāta sasniegšanu.

Komisija sekmē e-komerciju ar iniciatīvu "Digitālā programma Eiropai". No 2007. līdz 2013. gadam no ERAF līdzekļiem ES budžetā tika paredzēti 3 miljardi EUR, lai palīdzētu mazajiem uzņēmumiem labāk izmantot IKT.

ERP video par īpašo ziņojumu (20/2014) "Vai ERAF atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem e-komercijas jomā ir bijis efektīvs" – EUauditorsECA, Youtube.

Lietderības revīzijas piemērs. Vāja ieguldīto līdzekļu atdeve ES finansētajās lidostu infrastruktūrās (21/2014)

Slēgtā daļa no milzīgā termināla Fuerteventuras lidostā.

Gaisa satiksme Eiropā ir palielinājusies gadu no gada, un tiek lēsts, ka 2030. gadā tā būs gandrīz divkāršojusies. Kaut arī ES gaisa transporta politikas mērķis ir pārvarēt jaudas problēmas, būvējot papildu infrastruktūru, kā arī labāk izmantojot jau pastāvošās iespējas, optimizējot lidostu pakalpojumus un integrējot citus transporta veidus, Eiropa nespēs apmierināt lielu daļu šā pieprasījuma, jo trūkst skrejceļu un zemes infrastruktūras.

Eiropā ir vairāk nekā 500 komerciālo pārvadājumu lidostu, kurās tieši un netieši nodarbināts miljons cilvēku, un kopā ar lidsabiedrībām Eiropas ekonomikai tās sniedz vairāk nekā 140 miljardus EUR. Ar lidostām saistīti infrastruktūras projekti ir būtiska ES budžeta izdevumu joma: 2000.–2013. gada plānošanas periodos ES šādiem projektiem piešķīra aptuveni 4,5 miljardus EUR, un vairāk nekā 2,8 miljardi EUR bija no Kohēzijas politikas līdzekļiem.

ERP veica lietderības revīziju par šo atbalstu, lai pārbaudītu, vai bija pierādīta ieguldījumu vajadzība, vai būvdarbi bija pabeigti savlaicīgi un saskaņā ar budžetu un vai jaunizveidotā vai uzlabotā infrastruktūra tika pilnībā izmantota. Palāta vērtēja, vai veiktie ieguldījumi ir sekmējuši pasažieru skaita pieaugumu un labāku klientu apkalpošanu un vai finansētās lidostas ir finansiāli dzīvotspējīgas.

Mūsu revidenti strādāja no 2013. gada maija līdz 2014. gada oktobrim, un to uzmanības centrā bija 20 ES finansētās lidostas Igaunijā, Grieķijā, Itālijā, Polijā un Spānijā. Laikā no 2000. gada līdz 2013. gadam šīs lidostas bija saņēmušas vairāk nekā 600 miljonus EUR no ES naudas. Revidentu grupa izskatīja attiecīgos tiesību aktus, piecu dalībvalstu gaisa transporta plānošanas dokumentus un galveno nozares apvienību publikācijas. Galvenais, revidenti ceļoja uz 20 lidostām ar mērķi novērtēt ES finansējuma tiešos rezultātus, izlietojumu, koprezultātu un ietekmi, kā arī lidostu finansiālo stāvokli un iegūt tiešos pierādījumus par to.

Mēs secinājām, ka ES finansētajiem ieguldījumiem lidostās ir bijusi nepietiekama atdeve. Līdzīgas infrastruktūras finansēšanai līdzekļus piešķir pārkāp daudzām lidostām, kuras turklāt bieži atradās tuvu cita citai, un daudzos gadījumos šāda infrastruktūra izrādījās pārkāp liela. Tikai pusei revidēto lidostu izdevās palielināt pasažieru skaitu. Uzlabojumi pasažieru apkalpošanā vai sociālekonomiski ieguvumi, piemēram, papildu darbvietu radīšana, vai nu netika mērīti, vai nebija pamatoti ar pierādījumiem.

Mēs arī konstatējām, ka septiņas lidostas nav finansiāli pašpietiekamas, un bez finansiāla atbalsta no publiskiem līdzekļiem tām būs jācīnās par pastāvēšanu. Lielākajā daļā revidēto lidostu revidenti konstatēja, ka būvdarbi un nodošana ekspluatācijā bija krietni kavējusies. Gandrīz pusē lidostu izmaksas bija pārsniegtas, kas nozīmē to, ka dalībvalstīm bija jāiztērē gandrīz par 100 miljoniem EUR vairāk no saviem budžetiem, nekā bija sākotnēji plānots.

Dalībvalstis nebija labi koordinējušas finansējumu, jo vairākumam valstu nebija stratēģiska ilgtermiņa lidostu attīstības plāna. Turklāt Komisija finansējumu nepietiekami pārraudzīja, un kopumā tā nav lietas kursā par to, kuras lidostas saņēma finansējumu un par kādām summām ir runa. Tāpēc Komisijai nav skaidra priekšstata par visiem ES ieguldījumiem lidostās, un tai ir ierobežotas iespējas uzraudzīt un pārliecināties par to, ka politiskās nostādnes tiek pareizi izstrādātas un ieviestas.

Pamatojoties uz šiem konstatējumiem, Palāta iesaka Komisijai 2014.–2020. gada plānošanas periodā nodrošināt, ka dalībvalstis lidostu infrastruktūrai paredzēto ES finansējumu piešķir tikai tām lidostām, kuras ir finansiāli dzīvotspējīgas un attiecībā uz kurām ieguldījumu nepieciešamība ir atbilstoši novērtēta un uzskatāmi parādīta. Palāta arī iesaka dalībvalstīm izstrādāt saskaņotus reģionālos, valstu un starpvalstu plānus lidostu attīstībai, tādējādi novēršot jaudas pārpalikumu, dublēšanos un nesaskaņotus ieguldījumus lidostu infrastruktūrā.

Komisija atbildēja ar pārliecību, ka atziņas ir gūtas. Rezultātā attiecīgajos 2014.–2020. gada plānošanas perioda tiesību aktos tā ir ieviesusi radikāli atšķirīgu pieeju. Ar ziņojumu tika iepazīstināts Eiropas Parlaments, kas pilnībā piekrita ERP secinājumiem un ieteikumiem.

Ziņojuma publikāciju ar lielu interesi uzņēma plašsaziņas līdzekļi. Visvairāk plašsaziņas līdzekļi to atspoguļoja Spānijā, bet informācija parādījās arī lielos starptautiskos laikrakstos, televīzijā un sociālajos medijos.

No kreisās uz labo: Afonso de Castro Malheiro, Jasmine Mitterbuchner, Patrick Weldon, Mircea Radulescu, Pietro Puricella, Joël Costantzer, George Pufan (par ziņojumu atbildīgais ERP loceklis), Fernando Pascual Gil, Luc T'Joel, Tomasz Plebanowicz, Lorenzo Pirelli, Efstratios Varetidis, Jelena Magermane, Erki Must.

Ilgspējīga izaugsme: dabas resursi

Eiropas Savienība ir uzņēmusies plašu politisko atbildību attiecībā uz lauksaimniecību, lauku attīstību, zivsaimniecību un vidi. Plānotie izdevumi 2014.–2020. gadam pie pašreizējām cenām ir 420 miljardi EUR jeb 39 % no kopējā ES budžeta.

Trīs ceturtdaļas izdevumu veido tiešmaksājumi lauksaimniekiem un atbalsts lauksaimniecības tirgiem no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF), kas ir kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) pirmais pīlārs. Piektā daļa izdevumu atvēlēta ES atbalstam lauku attīstībai, kuru finansē no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), kas ir KLP otrais pīlārs. Lauksaimniecību un lauku attīstību dalīti pārvalda Komisija un dalībvalstis.

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja turpmāk uzskaitītos īpašos ziņojumus.

- **ES ūdens resursu politikas mērķu integrēšana kopējā lauksaimniecības politikā bijusi tikai daļēji sekmīga (4/2014)** – šajā ziņojumā tika izvērtēts, vai ES ūdens resursu politikas mērķi ir sekmīgi integrēti kopējā lauksaimniecības politikā (KLP).

Revīzijā konstatēja, ka ES tikai daļēji sekmīgi ir integrējusi ūdens resursu politikas mērķus kopējā lauksaimniecības politikā. Abos integrācijas instrumentos (savstarpējā atbilstībā un lauku attīstībā) ir nepilnības, un kavējumi un nepilnības ir arī Ūdens pamatdirektīvas īstenošanā. Līdz šim KLP instrumenti ir pozitīvi ietekmējuši atbalstu politikas mērķiem, kas saistīti ar ūdens kvantitātes un kvalitātes uzlabošanu. Taču šie instrumenti ir ierobežoti, tie ir saistīti ar KLP noteiktajām politiskajām ambīcijām. Piemēram, neviens no abiem instrumentiem neļauj pilnībā īstenot principu “piesārņotājs maksā”, kad izmanto KLP līdzekļus. Turklāt ES iestāžu līmenī un dalībvalstīs ir nepietiekamas zināšanas par noslodzi, ko uz ūdens resursiem rada lauksaimnieciskā darbība, un par šīs noslodzes tendencēm.

Eiropas ūdens resursu kvalitātes aizsardzība ir ES prioritāte. Lauksaimniecībai kā vienai no galvenajiem ūdens patērētājiem un piesārņotājiem ir būtiska nozīme šo resursu ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā. KLP īpatsvars ES budžetā ir gandrīz 40 % (2014. gadam vairāk nekā 50 miljardi EUR), un ar tās starpniecību ES cenšas ietekmēt lauksaimniecības praksi, kas skar ūdens resursus.

- **Vai Komisija ir efektīvi pārvaldījusi saistītā atbalsta integrēšanu vienotā maksājuma shēmā (8/2014)** – šajā ziņojumā ir vērtēts, cik labi Komisija pēc kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) veselīguma pārbaudes 2008. gadā ir pārvaldījusi procesu, kurā vienotā maksājuma shēmā integrē ES atbalstu, kas saistīts ar lauksaimnieciskās ražošanas apjomiem (piemēram, apstrādātās zemes platības vai turēto dzīvnieku skaits).

Revidenti konstatēja, ka Komisija 2010.–2012. gada periodā pienācīgi nepārbaudīja dalībvalstis attiecībā uz lauksaimniekiem paredzēto maksājumu tiesību aprēķināšanu ES lauku saimniecību atbalsta saņemšanai saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu. Lai gan pārsvarā dalībvalstis bija pareizi izmantojušas lauksaimnieku atsauces datus, bija ievērojami trūkumi aprēķina noteikumu un principu pareizā piemērošanā. Komisija nebija izmantojusi savu mandātu, lai nodrošinātu, ka pieejamā atbalsta sadales kritēriji vienmēr saskan ar ES principiem, ka tiek ievērots pareizas finanšu pārvaldības princips vai potenciāli ietekmēti tirgus apstākļi. Komisijas noteikumos nebija pietiekami precizēts, kādas pārbaudes dalībvalstīm jāveic, un dalībvalstu kontroles sistēmu kvalitāte bija dažāda.

Galvenais VMS mērķis bija novirzīt politikas orientāciju no tirgus atbalsta uz lauksaimnieku ienākumu atdalītu atbalstu, tādējādi dodot lauksaimniekiem iespēju ražot atbilstoši pieprasījumam un gūt stabilākus ienākumus. Līdz šim VMS ir ieviesta 18 dalībvalstīs, un tās īpatsvars kopējā ES lauksaimniecības un lauku atbalsta budžetā ir 54 %.

- **Vai ES ieguldījumu un veicināšanas atbalsts vīna nozarē ir labi pārvaldīts un vai ir pierādīti tā rezultāti ES vīnu konkurētspējas jomā (9/2014)** – šajā ziņojumā ir vērtēts, vai ieguldījumu un veicināšanas pasākumi bija pienācīgi izplānoti, un ir pārbaudīti pieejamie uzraudzības un novērtēšanas dati, lai izsvērtu, vai Komisija un dalībvalstis ir efektīvi sasniegušas plānotos rezultātus.

Revidenti secināja, ka ieguldījumu un veicināšanas atbalsta pārvaldību vīna nozarē negatīvi ietekmēja plānošanas un īstenošanas nepilnības, un ietekme uz ES vīnu konkurētspēju ne vienmēr bija pierādīta. Nav pamatotas vajadzības pēc īpaša ieguldījumu pasākuma tieši vīna nozarei, jo atbalsts jau eksistē ES lauku attīstības politikā. ES dotācijas vīnu noietu veicināšanai bieži vien tika izmantotas jau esošo tirgu konsolidēšanai, nevis tam, lai apgūtu jaunus vai atgūtu vecos tirgus. Ieguldījumu pasākuma ietekme nav viegli nošķirama no lauku attīstības ieguldījumiem.

ES ir pasaulē lielākā vīna ražotāja. ES atbalsts ir paredzēts tam, lai stiprinātu konkurētspēju un veicinātu labāku līdzsvaru starp piedāvājumu un pieprasījumu. Laikposmā no 2009. gada līdz 2013. gadam šim veicināšanas pasākumam no ES līdzekļiem dalībvalstis izlietoja 522 miljonus EUR un vēl 518 miljonus EUR ieguldījumu pasākumam. Līdzekļi, kas 2014.–2018. gadam dalībvalstīm piešķirti šā pasākuma īstenošanai, ir daudz lielāki.

- **Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsts akvakultūras nozarei un tā efektivitāte (10/2014)** – ziņojumā izvērtēts, vai akvakultūras atbalsta pasākumi bija labi izstrādāti un īstenoti ES un dalībvalstu līmenī un vai EZF nodrošināja pienācīgu ieguldīto līdzekļu atdevi un atbalstīja akvakultūras ilgtspējīgu attīstību.

Revīzijā konstatēja, ka akvakultūras atbalsta pasākumi līdz 2013. gadam nebija labi izstrādāti un īstenoti ES un dalībvalstu līmenī un ka EZF nenodrošināja pienācīgu ieguldīto līdzekļu atdevi un efektīvu atbalstu akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai. Nebija pienācīga pamata, lai realitātē pārvērstu ES mērķus par ilgtspējīgu akvakultūras attīstību, un rezultāti bija neapmierinoši. Akvakultūras ilgtspējīgas attīstības atbalsta pasākumi dalībvalstīs nebija labi izstrādāti un īstenoti. Dalībvalstu stratēģiskie plāni un darbības programmas nebija pietiekami skaidras, un tām trūka saskaņotas nozares stratēģijas. EZF finansējuma mērķtiecīga plānošana akvakultūras projektiem bieži vien bija ļoti vāja, un revidenti secināja, ka šie projekti parasti nesasniedza plānotos rezultātus vai arī pietiekamu ieguldīto līdzekļu atdevi.

Katru gadu ES no akvakultūras iegūst aptuveni 1,3 miljonus tonnu zivju, un apgrozījums ir 4 miljardi EUR. Viens no kopējās zivsaimniecības politikas mērķiem periodā līdz 2013. gadam bija veicināt akvakultūras ilgtspējīgu attīstību. Līdz 2013. gada maijam produktīviem ieguldījumiem, vides un veselības pasākumu finansēšanai akvakultūrā EZF bija sniedzis vairāk nekā 400 miljonus EUR.

- **Saimnieciskuma nodrošināšana – ES finansēto lauku attīstības projektu dotāciju izmaksu kontrole (22/2014)** – ziņojumā vērtēts, vai Komisija un dalībvalstis ir izmantojušas pašas efektīvākās pieejas, lai kontrolētu lauku attīstības dotāciju izmaksas.

Revīzijā atklājās, ka ES dalībvalstis varētu panākt nozīmīgus ietaupījumus lauku attīstības projektu dotācijās, vienlaikus nodrošinot labāku ieguldīto līdzekļu atdevi. Revidenti atrada praktiski realizējamās, rentablas pieejas, kuras lauku attīstības dotāciju izmaksu kontrolēšanai dalībvalstis varētu piemērot plašāk. Dalībvalstu kontroles sistēmas bija vērstas uz to, lai pārbaudītu dotāciju pieteikumos iekļauto preču vai būvdarbu cenas, nepievēršot vienlīdz lielu uzmanību tam, vai pašas preces bija atbilstošas. Cenu pārbaudes reizēm bija laikietilpīgas vai arī nedeja lielu pārliecību par apstiprināto izmaksu pamatotību. Plānošanas perioda sākumā Komisija nesniedza pietiekamus vadošos norādījumus un neizplatīja labu praksi. Pirms lielu dotāciju apstiprināšanas tā nenodrošināja, ka dalībvalstu sistēmas ir efektīvas.

Aptuveni puse no 100 miljardiem EUR Eiropas Savienības lauku attīstības izdevumu, kas paredzēti 2007.–2013. gadam, tika piešķirti kā dotācijas ieguldījumu izmaksām un citiem projektiem, ko īstenoja lauksaimnieki, lauku uzņēmumi, apvienības un pašvaldības.

- **Kļūdas lauku attīstības izdevumos: kādi ir to cēloņi un kā tie tiek novērsti (23/2014)** – ziņojuma uzmanības centrā ir lauku attīstības īstenošanas atbilstība piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, un tajā apzināti galvenie cēloņi tam, kāpēc kļūdu īpatsvars lauku attīstībā ir tik liels.

Revidenti konstatēja, ka lielāko daļu kļūdu lauku attīstībā izraisa dalībvalstu līmenī izvirzīto nosacījumu neievērošana. Dalībvalstu kontroles iestādes varēja un tām vajadzēja atklāt un izlabot lielāko daļu kļūdu lauku attīstības ieguldījumu pasākumos. Dalībvalstu kontroles sistēmas ir nepilnīgas, jo pārbaudes nav izsmeljošas un ir balstītas uz nepietiekamu informāciju. Vidējais kļūdu īpatsvars lauku attīstības izdevumos pēdējo trīs gadu laikā bija 8,2 %. Divas trešdaļas no šā kļūdu īpatsvara veidoja kļūdas ieguldījumu pasākumos, bet atlikušo trešdaļu – kļūdas platībatkarīgajā atbalstā. Tikai 16 % kļūdu īpatsvara izraisa ES regulu tiešo noteikumu neievērošana, bet lielāko daļu – 84 % – dalībvalstu līmenī izvirzīto nosacījumu neievērošana.

ES un dalībvalstis 2007.–2013. gada plānošanas periodā lauku attīstības politikai piešķīra vairāk nekā 150 miljardus EUR, kas bija gandrīz vienādi sadalīti starp ieguldījumu pasākumiem un platībatkarīgo atbalstu. Šajos izdevumos ir ipaši daudz kļūdu.

- **Vai ES atbalsts ugunsgrēku un dabas katastrofu postījumu novēršanai mežos un mežu atjaunošanai tiek labi pārvaldīts (24/2014)** – ziņojumā ir vērtēts, vai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atbalsta pasākums mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošanai un preventīvu darbību ieviešanai (226. pasākums) tika labi pārvaldīts un vai Komisija un dalībvalstis var pierādīt, ka atbalstam plānotie mērķi ir sasniegti rentabli.

Revidenti konstatēja, ka ES finansējums meža ugunsgrēku novēršanai un dabas katastrofās un ugunsgrēkos izpostīto mežu atjaunošanai nebija pietiekami labi pārvaldīts. Komisija un dalībvalstis nevar pierādīt, ka finansējuma plānotie rezultāti tika sasniegti rentablā veidā.

Pēdējos 30 gados katru gadu ugunsgrēkos izdega vidēji 480 000 ha meža platību Eiropas Savienībā. Preventīvām darbībām bija atvēlēti vairāk nekā 80 % no 1,5 miljardus EUR lielā ES finansējuma 2007.–2013. gadam.

Drošība un pilsonība

Šī politikas joma tika izveidota, lai nodrošinātu personu brīvu pārvietošanos un piedāvātu iedzīvotājiem augstu aizsardzības līmeni. Tās tvērums ir no ES ārējo robežu pārvaldības līdz tiesu iestāžu sadarbībai civilīlētās un krimināllietās; tā ietver patvēruma un imigrācijas politiku, policijas sadarbību un noziedzības apkarošanu. Šīs jomas izdevumiem 2014.–2020. gadā pie pašreizējām cenām būtu jāsasniedz 18 miljardi EUR, kas ir gandrīz 2 % no kopējā budžeta.

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja turpmāk uzskaitītos īpašos ziņojumus.

- Gūtās atziņas saistībā ar Eiropas Komisijas izstrādāto otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmu (SIS II) (3/2014)** – ziņojumā skatīts, kāpēc Komisija nodeva ekspluatācijā SIS II vairāk nekā sešus gadus pēc plānotā termiņa un kāpēc sākotnējā tāme tika astoņreiz pārsniegta. Ziņojumā aplūkots jautājums par to, vai visā projekta gaitā SIS II bija stabils darbības pamatojums, kurā ņemtas vērā nozīmīgākās izmaiņas izmaksās un gaidāmajos ieguvumos.

Revidenti secināja, ka kavēšanos un pārmaksājumus izraisīja nepilnības Komisijas veiktajā pārvaldībā. Sākotnējais termiņš nebija reāls, un līdz 2009. gadam Komisija nespēja efektīvi pārvaldīt galveno izstrādes līgumu. Sākotnējās aplēses bija ievērojami zemākas par nepieciešamā ieguldījuma patieso apmēru. SIS II pilnās izmaksas bija 189 miljoni EUR, salīdzinot ar sākumā plānotajiem 23 miljoniem EUR, bet šai summai jāpieskaita vēl aptuveni 330 miljoni EUR par valstu sistēmu izstrādi. Komisija pilnībā nepierādīja, ka SIS II organizācijai sniedza vislabāko ieguldīto līdzekļu atdevi. Tomēr projekta pirmās daļas laikā tā guva mācības, un daļu no tām jau ir piemērojusi, gatavojot citus liela mēroga IT projektus.

Šengenas informācijas sistēmu (SIS) izmanto robežsargi, policija, muita, vīzu izsniedzējas un tiesībsargājošās iestādes visā Šengenas zonā. Sistēmā ir ietverta informācija (brīdinājumi) par personām, kuras varētu būt iesaistītas nopietnos noziegumos vai kurām, iespējams, nav tiesību iebrukt vai uzturēties ES. Sistēmā pieejami arī brīdinājumi par pazudušiem cilvēkiem un pazaudētu vai nozagtu īpašumu.

- Ārējo robežu fonds ir veicinājis finansiālo solidaritāti, bet jāuzlabo rezultātu mērīšana un jāpanāk lielāka ES pievienotā vērtība (15/2014)** – ziņojumā ir izvērtēta ĀRF efektivitāte, ES pievienotā vērtība un apmērs, kādā ir sasniegti fonda līdzfinansēto projektu un programmu mērķi.

Revīzijā tika konstatēts, ka ĀRF ir sekmējis ES ārējo robežu pārvaldību un veicinājis finansiālo solidaritāti starp dalībvalstīm. Tomēr papildu ES pievienotā vērtība bija ierobežota, un nebija iespējams izmērīt koprezultātu, jo atbildīgo iestāžu veiktā uzraudzība bija nepilnīga un Komisijas un dalībvalstu novērtējumos bija nopietni trūkumi. Dalībvalstu programmas nebalstījās uz valstu stratēģijām attiecībā uz robežkontroli un vīzām, un programmās nebija izvirzīti ne konkrēti, izmērāmi, sasniedzami un atbilstīgi mērķi ar noteiktiem termiņiem, ne izmērāmi rādītāji. Projektu atlases procedūras nenodrošināja dalībvalstu reālo vajadzību risināšanu. Nepiemērotas iepirkuma procedūras dalībvalstīs pakļāva riskam pareizu finanšu pārvaldību. Tika konstatētas nopietnas nepilnības Fonda pārvaldībā svarīgās dalībvalstīs – Grieķijā, Spānijā, Itālijā un – finansēšanas pirmajos gados – arī Maltā.

Ārējo robežu fonds bija galvenais ES finanšu instruments, ar ko atbalstīja ārējo robežu pārvaldību, un 2007.–2013. gadā no tā tika izmaksāti 1,9 miljardi EUR. ĀRF vispārējais mērķis bija palīdzēt pašreizējām un iespējamām Šengenas valstīm nodrošināt vienotu, efektīvu un lietderīgu kontroli uz kopīgām ārējām robežām.

Globālā Eiropa

ES darbības ārējo attiecību jomā koncentrējas uz paplašināšanos, stabilitātes, drošības un labklājības stiprināšanu kaimiņvalstīs, aktīvu atbalstu ilgtspējīgai attīstībai starptautiskā līmenī un pasākumiem, kuru mērķis ir veicināt pasaules mēroga politisku pārvaldību un nodrošināt stratēģisko un civilo drošību.

Šiem mērķiem ES 2014.–2020. gadā pēc pašreizējām cenām ir paredzējusi 66 miljardus EUR jeb 6 % no kopējā budžeta. Lielāko daļu izdevumu Komisija pārvalda tieši vai nu centrālajos dienestos, vai arī ar delegāciju starpniecību. Daļa atbalsta tiek pārvaldīta kopā ar starptautiskajām organizācijām.

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja turpmāk uzskaitītos īpašos ziņojumus.

- **Eiropas Ārējās darbības dienesta izveide (11/2014)** – ziņojumā tika izvērtēts, vai Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) izveide bija pienācīgi sagatavota, vai EĀDD resursiem bija noteiktas prioritātes, vai tie tika organizēti un piešķirti lietderīgi un vai EĀDD efektīvi koordinēja darbu ar Komisiju un dalībvalstīm.

Revidenti secināja, ka EĀDD lietderība ir jāuzlabo un tam ir vairāk jādara ES un tās iedzīvotāju labā. EĀDD izveide bija sasteigta un nebija pienācīgi sagatavota. Trūkumi resursu prioritāšu noteikšanā, organizēšanā un resursu piešķiršanā samazināja EĀDD efektivitāti. Koordinācija starp EĀDD un Komisiju bija tikai daļēji efektīva – galvenokārt neefektīvu koordinācijas mehānismu dēļ un tādēļ, ka delegācijās nebija ieviesta stingra finanšu un administratīvā sistēma. Koordināciju ar dalībvalstīm varētu vēl vairāk pilnveidot, izmantojot tādas sinerģijas kā informācijas apmaiņa vai kopvietošana un konsulārie pakalpojumi, tostarp ES iedzīvotāju aizsardzība.

EĀDD centrālie dienesti atrodas Briselē, bet tā globālo tīklu veido 140 delegācijas. EĀDD budžets 2014. gadam bija 519 miljoni EUR, kas ir sadalīti starp centrālajiem dienestiem (41 %) un delegācijām (59 %).

- **ES atbalsts rehabilitācijai pēc zemestrīces Haiti (13/2014)** – ziņojumā izvērtēts, vai atbalsts, ko pēc zemestrīces ES sniedza šis valsts rehabilitācijai, bija labi izstrādāts un īstenots un vai Komisija pienācīgi sasaistīja ārkārtas palīdzības sniegšanu ar rehabilitācijas centieniem un attīstības palīdzību.

Revīzijā tika konstatēts, ka ES atbalsts Haiti rehabilitācijai pēc 2010. gada zemestrīces kopumā bija labi izstrādāts un atbilda Haiti galvenajām vajadzībām, taču programmas netika pietiekami efektīvi īstenotas un sasaiste starp ārkārtas palīdzību, rehabilitāciju un attīstību bija nepietiekama. Lielākā daļa pārbaudīto programmu sasniedza vai gatavojās sasniegt plānotos tiešos rezultātus, taču gandrīz visos gadījumos bija aizkavēšanās. Lai gan Komisija labi apzinājās sarežģīto situāciju, tā nepietiekami pārvaldīja dažus būtiskus riskus, kas varēja apdraudēt programmas mērķu īstenošanu un sasniegšanu. Programmas tika uzraudzītas, taču Komisija un EĀDD savlaicīgi nerīkojās, lai palielinātu resursus ES delegācijai Haiti, kurai nepietika resursu apmeklējumiem uz vietas.

2010. gada martā 55 līdzekļu devēji rehabilitācijai un attīstībai 2010.–2012. gadā solīja sniegt 5,4 miljardus USD un papildu 3 miljardus USD 2013. gadā un vēlāk. Eiropas Savienība bija viena no lielākajām līdzekļu devējām, apsolot piešķirt līdzekļus 1,2 miljardu EUR apmērā.

- **ES ārpolitikas atbalstam paredzētās reģionālo ieguldījumu mehānismu dotāciju un finanšu iestāžu aizdevumu apvienošanas efektivitāte (16/2014)** – ziņojumā ir izvērtēta ieguldījumu mehānismu struktūra un pārvaldība un tas, vai apvienošanas mehānismi ir radījuši paredzētos ieguvumus.

Revidenti sniedza pozitīvu vērtējumu par reģionālo ieguldījumu mehānismu dotāciju un finanšu iestāžu aizdevumu apvienošanas struktūru un efektivitāti kopumā, atbalstot ES ārējo politiku, tomēr ir norādīts arī uz vairākiem nopietniem jautājumiem, kuru risināšanu nedrīkst atlikt. Kaut arī reģionālie ieguldījumu mehānismi bija izveidoti labi, potenciālie apvienošanas ieguvumi netika pilnībā sasniegti, jo Komisijas īstenotajā pārvaldībā bija trūkumi. Gandrīz pusei revidēto projektu nepietika pierādījumu, kuri ļautu secināt, ka dotācijas bija pamatotas. Dažos gadījumos šķiet, ka ieguldījumi būtu veikti arī bez ES dotācijas. Komisijai jānodrošina, lai dotāciju piešķiršana būtu balstīta uz rūpīgu un dokumentētu novērtējumu par to, ka tiek radīta pievienotā vērtība ES attīstības, kaimiņattiecību un paplašināšanās mērķu sasniegšanai.

Kopš 2007. gada Komisija ir izveidojusi astoņus reģionālo ieguldījumu mehānismus. Tie apvieno EAF un ES vispārējā budžeta finansētās dotācijas ar aizdevumiem, galvenokārt no Eiropas attīstības finanšu iestādēm. Apvienošanas mērķis ir risināt ieguldījumu iespējas, parasti lieliem infrastruktūras projektiem, kas varētu būt dzīvotspējīgi, taču nepiesaista pietiekamu finansējumu no tirgus avotiem.

- **Vai ES izcilības centru ierosme var efektīvi sekmēt trešo valstu radīto ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu risku mazināšanu (17/2014)** – ziņojumā aplūkots, vai ierosme bija balstīta uz pamatotu analīzi, kurā vērtēta situācija līdz 2010. gadam, vai ierosmes organizācija bija atbilstoša, lai risinātu apzinātās problēmas un vai bija ieviesta un darbojās atbilstoša pārvaldības sistēma.

Revidenti kopumā pozitīvi vērtēja izcilības centru ieguldījumu ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu radīto risku mazināšanai. Izcilības centru ierosme sasaucas ar prioritātēm, kas noteiktas Eiropas Drošības stratēģijā un ES Stratēģijā masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai. Tā paredz visu partnervalstu ieinteresēto personu iesaistīšanos, veicinot īstenoto pasākumu ilgtspēju. Organizācija ir kopumā atbilstoša, tomēr tās komplikācija izraisīja kavēšanos, kad bija jāizstrādā un jāsāk īstenot projekti.

Izcilības centru ierosme attiecas uz reģionālu platformu izveidošanu dažādos pasaules reģionos ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu risku mazināšanai. Tā ir vienīgais apjomīgākais pasākums stabilitātes instrumenta ilgtermiņa komponentā, un 2010.–2013. gadā tai tika atvēlēti 100 miljoni EUR.

- **EuropeAid novērtēšanas un uz rezultātiem vērstas uzraudzības sistēmas (18/2014)** – ziņojumā vērtēts, vai šīs sistēmas ir uzticamas, pienācīgi organizētas un apgādātas ar resursiem, vai tās nodrošina iespēju sniegt būtiskus un pamatotus konstatējumus un to, ka šie konstatējumi tiek maksimāli izmantoti.

Revidenti kritiski vērtēja šo sistēmu uzticamību. Kaut arī novērtēšanas un uz rezultātiem vērstas uzraudzības (ROM) funkcijas ir labi organizētas, vairāk uzmanības jāpievērš resursu efektīvai izmantošanai. Sistēmas nedod pietiekami daudz informācijas par sasniegtajiem rezultātiem un nenodrošina konstatējumu maksimālu izmantošanu. Komisijas delegāciju organizētie projektu un programmu novērtējumi, kurus veic partnervalstīs, netiek apmierinoši pārvaldīti: vispārējā pārraudzība nav pietiekama, izmantoto resursu daudzums nav skaidrs un nav piekļuves rezultātiem.

Pārskatatbildības sistēmas divi galvenie elementi, kurus īsteno Eiropas Komisijas Attīstības un sadarbības ģenerāldirektorāts – EuropeAid, ir novērtēšanas sistēma un ROM sistēma. Tiek lēsts, ka sistēmu kopējās gada izmaksas ir 34–38 miljoni EUR. Ikgadējie attīstības izdevumi, ko sedz šīs sistēmas, ir aplēsti aptuveni 8 miljardu EUR vērtībā.

- **Eiropas Savienības pirmspievienošanās palīdzība Serbijai (19/2014)** – ziņojumā aplūkots, vai Komisija efektīvi pārvaldīja pirmspievienošanās atbalstu Serbijai 2007.–2013. gada periodā, un skatīts tās atbalsts pārvaldības pamatjomai.

Revidenti secina, ka ES atbalsts 1,2 miljardu EUR apmērā 2007.–2013. gada periodā kopumā efektīvi palīdzēja sagatavot Serbiju dalībai Eiropas Savienībā. Finansējums no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA), kā arī cita veida atbalsts palīdzēja Serbijai īstenot sociālās un ekonomikas reformas un uzlabot tās publisko finanšu pārvaldību. Balstoties uz citās IPA saņēmējvalstīs gūto pieredzi, Komisija, plānojot finansiālo un nemateriālo palīdzību Serbijai, aizvien lielāku uzmanību pievērš pārvaldības jautājumiem. Komisija efektīvi vadīja nemateriālo palīdzību Serbijai pārvaldības un korupcijas apkarošanas jomā. Komisija arī efektīvi sagatavoja Serbiju decentralizētai ES līdzekļu pārvaldībai, taču tikai ierobežotā IPA vadības struktūru sfērā.

Ceturtā daļa no IPA finansējuma, kas laikā no 2007. gada līdz 2013. gadam sasniedza 170 miljonus EUR gadā, tika piešķirta pārvaldībai, ko Komisija ir atzinusi par problemātiskāko jomu Serbijā. IPA finansējumu ES papildina ar dažiem nefinanšu līdzekļiem, lai palīdzētu Serbijai sagatavoties dalībai ES.

Administrācija

ES iestāžu, aģentūru un citu struktūru administratīvajos izdevumos ietilpst personāla izmaksas (algas, pensijas) un izdevumi par ēkām, iekārtām, enerģiju, sakariem un informācijas tehnoloģiju. Šai jomai 2014.–2020. gadā paredzētie izdevumi pie pašreizējām cenām ir 70 miljardi EUR jeb 6 % no ES kopējā budžeta.

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja turpmāk minēto īpašo ziņojumu.

- **Kā ES iestādes un struktūras aprēķina, samazina un izlīdzina to radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas (14/2014)** – ziņojumā vērtēts, vai ES iestādēs un struktūrās ir pieņemtas politikas nostādnes ar mērķi samazināt to administratīvās darbības ietekmi uz vidi un vai šīs nostādnes ir efektīvi īstenotas.

Pēc revīzijas sagatavotajā ziņojumā pausts aicinājums ES iestādēm un struktūrām izstrādāt kopēju politiku, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas ("oglekļa dioksīda pēdu"). Eiropas ekopārvaldības un revīzijas shēmas ieviešana notiek lēnām, un par faktisko emisiju apmēru ir pieejama fragmentāra informācija.

Tikai dažas iestādes un struktūras regulāri izmanto zaļo iepirkumu. Kaut arī ES iestādēm un struktūrām izdevās apvērst siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoma pieauguma tendenci, ko radīja enerģijas patēriņš ēkās, pieejamie dati neļāva identificēt skaidras samazinājuma tendences emisijai no citiem avotiem, piemēram, komandējumiem. Vairāk nekā puse pārbaudīto ES iestāžu un struktūru nebija noteikušas kvantitatīvus mērķus attiecībā uz to radīto emisiju apjoma samazināšanu.

Eiropas Savienības vides politikas mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni. Līgumā (LESD) ir paredzēts, ka, nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, tajās jāiekļauj vides aizsardzības prasības, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību.

Ieņēmumi / pašu resursi

Pašu resursi ir ES ieņēmumi, kurus izlieto izdevumu finansēšanai. Ir triju veidu pašu resursi: tradicionālie pašu resursi (muitas nodokļi par importu no trešām valstīm un cukura nodevas), pašu resursi, kurus aprēķina uz PVN pamata, un pašu resursi no dalībvalstu NKI (lielākais ieņēmumu avots ES budžetā).

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja turpmāk minēto īpašo ziņojumu.

- **Vai preferenciālie tirdzniecības režīmi tiek pienācīgi pārvaldīti (2/2014)** – ziņojumā skatīts, vai Komisija ir pienācīgi izvērtējusi preferenciālo tirdzniecības režīmu ekonomisko ietekmi un vai pārbaudes efektīvi nodrošina, ka imports nevar nepamatoti gūt labumu no preferenciāla tarifa, rezultātā nesot ES ieņēmumu zaudējumu.

Revidenti secināja, ka, lai gan Komisija ir uzlabojusi ietekmes novērtējumu kvalitāti, tā joprojām nepietiekami analizē preferenciālo tirdzniecības režīmu ekonomisko ietekmi. Dalībvalstu vājo muitas kontroles mehānismu dēļ ES zaudē ieņēmumus, jo šie mehānismi nenovērš tāda importa gadījumus, kad nepareizi tiek gūts labums no preferenciāliem tarifiem.

Ar vienpusējiem režīmiem ES piešķir preferences jaunattīstības valstīm, dodot tām no muitas tarifiem brīvu piekļuvi ES tirgum, tādējādi sekmējot nabadzības izskaušanu un veicinot ilgtspējīgu attīstību. Saskaņā ar PTR importēto preču vērtība ES 2011. gadā pārsniedza 242 miljardus EUR, kas veido 14 % no ES importa.

Finanšu un ekonomikas pārvaldība

Eiropas Savienības ekonomiskās pārvaldības mērķis ir novērst vai atklāt un labot problemātiskas ekonomiskās tendences, piemēram, pārmērīgu valsts budžeta deficītu vai valsts parāda līmeni, kas var būtiski kavēt izaugsmi un apdraud publisko finanšu stabilitāti.

Šajā jomā 2014. gadā ERP sagatavoja savu pirmo īpašo ziņojumu.

- **Eiropas banku uzraudzības sistēmas tapšana – Eiropas Banku iestāde un tās mainīgais konteksts (5/2014)** – ziņojumā vērtēts, vai Komisija un Eiropas Banku iestāde (EBI) bija apmierinoši pildījušas pienākumus banku nozares regulatīvās un uzraudzības sistēmas jaunās kārtības izveidē, un apskatīts, cik sekmīgi šī jaunā kārtība darbojas.

Revidenti secināja, ka Komisijas īstenotā banku sektora tiesību aktu reforma un EBI izveide, bija svarīgi pirmie soļi, reaģējot uz finanšu krīzi. EBI sniedza jaunas banku nozarei paredzētas regulatīvās un uzraudzības sistēmas elementus. Trūkumi tika konstatēti pārrobežu banku uzraudzībā, ES banku izturētspējas novērtēšanā un patērētāju tiesību aizsardzības veicināšanā. Eiropas Banku iestādei bija ierobežotas juridiskās pilnvaras un nepietiekams darbinieku skaits 2011. gada spriedzes testu veikšanai, tos veica bez finanšu atbalsta mehānisma pasākumiem ES līmenī. Kaut arī spriedzes testi bija noderīgi, lai sāktu daudzu banku rekapitalizāciju, tie arī atklāja šādu pasākumu ierobežojumus, ja tos nesavieno ar aktīvu portfeļa kvalitātes novērtējumu. Paliek neatbildēti jautājumi par tās lomu nākotnē attiecībā uz banku pārraudzību un par EIB un ECB attiecīgajām funkcijām un pienākumiem.

Finanšu krīzes seku dēļ Komisija veica pasākumus banku nozares stabilizēšanai, proti, tā centās stiprināt tiesisko regulējumu un banku uzraudzību, īpaši to banku uzraudzību, kas veic pārrobežu darbību. Tiesiskā regulējuma izmaiņu plašo priekšlikumu ietvaros 2011. gadā izveidoja Eiropas Banku iestādi (EBI), kurai ir savs uzdevums Eiropas banku regulējuma pārraudzībā un patērētāju aizsardzībā.

Visu īpašo ziņojumu pilns teksts 23 ES valodās ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) un ES grāmatnīcā (bookshop.europa.eu).

Atzinumi un citi dokumenti 2014. gadā

ERP sekmē labāku ES finanšu pārvaldību, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par jauniem vai pārskatītiem tiesību aktiem ar finanšu ietekmi. Atzinumus lūdz pārējās ES iestādes, un likumdevējas iestādes – Eiropas Parlaments un Padome – tos izmanto savā darbā. ERP pēc pašas iniciatīvas var sagatavot arī nostājas dokumentus un apskatus par citiem jautājumiem. ERP pēc savas iniciatīvas sagatavoja **viedokli par Komisijas pretkorupcijas ziņojumu, bet analīzi par potenciālajiem ES budžeta ietaupījumiem, ja Eiropas Parlaments centralizētu savas darbības**, Palāta sagatavoja pēc Eiropas Parlamenta lūguma.

ERP 2014. gadā sagatavoja **septiņus atzinumus** vairākās svarīgās jomās:

- attiecībā uz priekšlikumu grozīt regulu par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu tiesību aktu pareizu piemērošanu muitas un lauksaimniecības jomā (1/2014);
- attiecībā uz priekšlikumu par Eiropas Savienības ierēdņu un pārējo darbinieku atalgojumu un pensiju korekciju, kā arī korekcijas koeficientiem, kurus piemēro šim atalgojumam un pensijām (2/2014);
- attiecībā uz grozījumu priekšlikumu Finanšu regulai, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam un ar ko ievieš pagaidu mehānismu (3/2014);
- attiecībā uz grozījumu priekšlikumu Finanšu regulai, ko piemēro Eiropas skolu budžetam (4/2014);
- attiecībā uz grozījumu priekšlikumu Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (ITSB) regulai, ar ko nosaka ITSB piemērojamos finanšu noteikumus (5/2014);
- attiecībā uz grozījumu priekšlikumu regulai, kas attiecas uz Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF), saistībā ar Procesuālo garantiju kontroliera amata izveidošanu (6/2014);
- attiecībā uz grozījumu priekšlikumu regulai par Eiropas Kopienų pašu resursu sistēmu (7/2014).

2014. gadā
sagatavoti
7 atzinumi

Vispārējā stāvokļa apskati

Eiropas Savienībai 2014. gads bija nozīmīgas atjaunotnes periods. Uz šo pārmaiņu fona ERP iecerēja un sagatavoja jauna veida dokumentu: vispārīgā stāvokļa apskatus. Pamatojoties uz Palātas darba rezultātiem, uzkrātajām zināšanām un pieredzi, apskatos aplūkotas plašas tēmas. Tie ir iecerēti kā pamats konsultācijai un dialogam ar ERP darba rezultātos ieinteresētajām personām un ļauj ERP paust apsvērumus par svarīgiem jautājumiem, kas parasti varētu nebūt revīzijas priekšmets. Pirmais vispārējā stāvokļa apskats tika publicēts 2014. gada septembrī, un tajā bija skatīti ES pārskatatbildības un publiskā sektora revīzijas pasākumu jautājumi (sk. izcēlumu), un šis dokuments kalpoja par galveno atsauci ES pārskatatbildības konferencē, kas notika 2014. gada oktobrī (sk. 42. lpp.). Otrais vispārējā stāvokļa apskats ar nosaukumu "ES naudas optimāla izlietošana: vispārējā stāvokļa apskats par risku, kādam pakļauta ES budžeta finansiālā pārvaldība" tika publicēts 2014. gada novembrī. Tajā aplūkotas ES finanšu plūsmas un sniegts kopsavilkums par jautājumiem, kas jārisina, lai nodrošinātu, ka cita starpā ES nodokļu maksātāji no ES budžeta saņem labāku ieguldīto līdzekļu atdevi (sk. **izcēlumu**).

Pilns atzinumu un vispārējā stāvokļa apskatu teksts 23 ES valodās ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

**2014. gadā sagatavoti 2
vispārējā stāvokļa apskati**

Nepilnības, pārklāšanās un problēmas: ES pārskatatbildības un publiskā sektora revīzijas pasākumu vispārējā stāvokļa apskats

Šā vispārējā stāvokļa apskata mērķis ir vairot informētību un veicināt pārdomas par tēmu, kas ES institucionālās sistēmas demokrātiskajai leģitimitātei ir patiešām svarīga.

Tajā aprakstītas pārskatatbildības sistēmas galvenās īpatnības, publiskā sektora revīzijas loma un galvenie labas pārskatatbildības un revīzijas procesa elementi, uzskaitītas sešas galvenās jomas, kurās pastāv problēmas pārskatatbildības un publiskā sektora revīzijas jomā ES līmenī, aprakstīti pasākumi pārskatatbildības un revīzijas jomā, kas attiecas uz dažādiem jauniem ES un starpvaldību instrumentiem, kuri tika ātri izstrādāti kā finanšu krīzes risinājums.

Apskatā formulēti secinājumi par to, kas vajadzīgs, lai uzlabotu pārskatatbildību un publiskā sektora revīziju ES līmenī:

- labāka sadarbības sistēma uzraudzības jomā, lai nodrošinātu koordinētus vai starpvaldību instrumentus ES un dalībvalstīs;
- saskaņotāks un vispusīgāks pasākumu kopums attiecībā uz visām ES politikas jomām, instrumentiem un ES iestāžu pārvaldītiem līdzekļiem;
- labākas pārvaldības un kontroles sistēmas attiecībā uz ES darbībām un līdzekļiem kā pārredzamības, labas pārvaldības un pārskatatbildības priekšnosacījums;
- uzmanība uz ES politikas ietekmes un rezultātu mērīšanu tajās jomās, kur ES budžetam ir maza nozīme, bet kur ir spēkā ievērojams normatīvais vai tiesiskais regulējums;
- jāsamazina dārgi izmaksājošā revīziju pārklāšanās attiecībā uz ES politiku un līdzekļiem, nodrošinot, ka revidenti visos līmeņos var atbilstoši pašauties uz citu revidentu darbu.

ES naudas optimāla izlietošana: vispārējā stāvokļa apskats par risku, kādam pakļauta ES budžeta finansiālā pārvaldība

Šajā vispārējā stāvokļa apskatā apkopoti ERP apsvērumi par visiem ES budžeta pārvaldības aspektiem laikā, kad dalībvalstu valdības un nodokļu maksātāji vēlas redzēt, ka to iemaksātajiem līdzekļiem ir labāka atdeve.

Apskatā apkopota pieredze, kas iegūta, 35 gadus revidējot ES ieņēmumus un izdevumus, nolūkā sniegt pārskatu par ES finanšu pārvaldību un kopsavilkumu par jautājumiem, kas jārisina, lai nodrošinātu lielāku ES budžeta līdzekļu atdevi. Šo analīzi papildina detalizēti informatīvie apkopojumi par galvenajām iezīmēm un jautājumiem, kas saistīti ar dažādām ieņēmumu un izdevumu jomām, kā arī ieteikumi uzlabojumiem.

Apskatā vairākiem jautājumiem ir pievērsta īpaša uzmanība:

- pārāk sarežģītie attiecināmības noteikumi un citi nosacījumi ES atbalsta saņemšanai, ko ir grūti saprast, pārvaldīt un pārbaudīt un kas noved pie dažādām interpretācijām;
- publiskā iepirkuma noteikumi un procedūras, kas ne vienmēr ir ievērotas – vai nu apzināti, vai tāpēc, ka nav pareizi saprastas, – kas ES finansētajiem projektiem rada augstākas izmaksas vai aizkavē to īstenošanu;
- nepietiekama dalībvalstu iestāžu spēja pārvaldīt un izlietot ES līdzekļus, kas palielina kļūdu un nekvalitatīvu izdevumu risku;
- vāja koordinācija starp ES un valstu budžetiem, dalībvalstīm nav pieejami līdzfinansēšanai vajadzīgie līdzekļi un lielāka uzmanība tiek pievērsta tam, lai nodrošinātu atbilstību noteikumiem, nevis tam, lai sasniegtu rezultātus;
- liels saistību apjoms no iepriekšējiem izdevumu periodiem, kas joprojām jāfinansē no ES budžeta.

ES pārvaldības un finanšu kontroļu pārskatatbildības sistēma

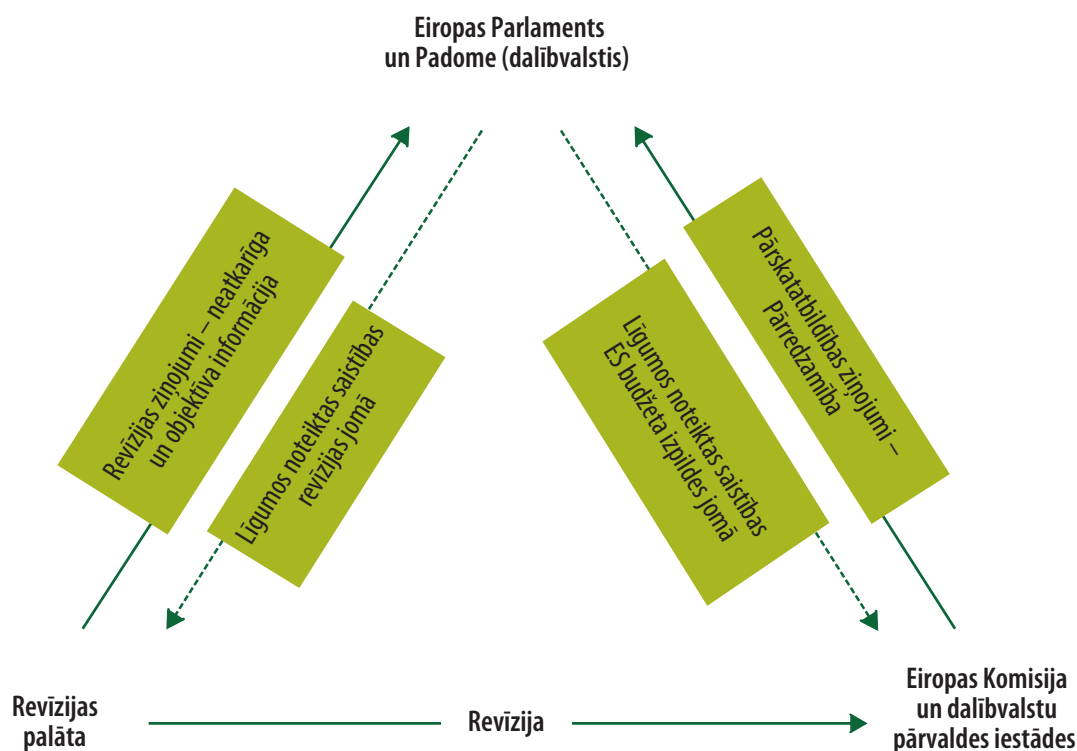

Diagramma no vispārējā stāvokļa apskata par ES pārskatatbildību un publiskā sektora revīzijas pasākumiem.

Attiecības ar ieinteresētajām personām

ERP ieguldījuma vērtība ES pārskatatbildībā lielā mērā ir atkarīga no tā, kā mūsu galvenie partneri izmanto mūsu darbu un darba rezultātus pārskatatbildības procesā. Šie partneri ir politiskās iestādes, kas atbildīgas par ES finanšu līdzekļu izlietojuma publisko pārraudzību (t. i., Eiropas Parlaments, ES Padome un valstu parlamenti). Mūsu stratēģija 2013.–2017. gadā paredz pastiprināt kārtību, lai uzraudzītu ārējo attīstības gaitu un uzturētu attiecības ar mūsu partneriem.

ERP priekšsēdētājs un ERP locekļi uztur regulārus **kontaktus ar Eiropas Parlamenta komitejām**, it īpaši ar Budžeta kontroles komiteju (*CONT*). 2014. gadā priekšsēdētājs Kaldeira piedalījās divās *CONT* sanāksmēs, kā arī vairākās Eiropas Parlamenta plenārsēdes. Tajās viņš iepazīstināja ar Palātas gada darba programmu un gada pārskatiem. Viens no mūsu stratēģiskajiem mērķiem ir stiprināt partnerību ar galvenajām Palātas darba rezultātos ieinteresētajām personām, proti, dažādajām specializētajām Eiropas Parlamenta un Padomes komitejām. 2014. gada aprīlī ERP iecēla Villi Iteli jaunizveidotajā amatā – par locekli, kas atbild par starpiestāžu attiecībām, un tas palīdzēja stiprināt mūsu iestādes attiecības ar pārējām ES iestādēm stratēģiskā līmenī, tostarp palīdzināja iespējas, ka mūsu darbam būs lielāka ietekme.

2014. gadā pārējie ERP locekļi 64 reizes uzstājās 17 *CONT* komitejas sanāksmēs saistībā ar mūsu gada pārskatu un īpašajiem ziņojumiem. Diskusiju rezultātā atsevišķi *CONT* komitejas locekļi sagatavoja ziņojumus par mūsu īpašajiem ziņojumiem, tostarp tika sagatavots ziņojuma projekts par īpašajiem ziņojumiem 2013. gada budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras kontekstā. 2014. gadā *CONT* komiteja sāka regulāri aicināt specializētās komitejas uz mūsu īpašo ziņojumu prezentācijām savās sanāksmēs, un tas palīdz vairo mūsu darba ietekmi.

2014. gada sākumā Eiropas Parlaments pieņēma **ziņojumu par Eiropas Revīzijas palātas lomu nākotnē**. ERP atzinīgi vērtēja ziņojumā pausto viedokli par to, ka jebkura reforma ir jāskata plašākā kontekstā, kas saistīts ar izaicinājumu uzlabot ES pārskatatbildību. Mūsu iestāde sāka risināt jautājumus, kuros mums ir pilnvaras rīkoties. It īpaši tas attiecas uz mūsu darbu, mūsu attiecībām ar ieinteresētajām personām un mūsu resursu izlietojumu. Šo jautājumu risināšanā panāktais progress bija aprakstīts profesionālapskates ziņojumā, ko publicēja 2014. gadā (sk. Svarīgi notikumi).

2014. gadā turpinājās tradīcija rīkot kopīgas *CONT* komitejas un ERP locekļu sanāksmes. Šāda sanāksme ERP telpās oktobrī notika Luksemburgā.

Daudzos gadījumos kā daļu no 2013.–2017. gada stratēģijas mēs jau bijām sākuši īstenot vairākas uzlabojošas iniciatīvas, piemēram, revīzijas un ziņošanas procesu racionalizēšanu, kā arī elastīgāku resursu organizēšanu. Tā rezultātā gada laikā mēs sagatavojām vairāk ziņojumu un to gatavošanai patērējām mazāk laika. Pēc 2014. gadā aizsāktā iekšējās reformas projekta īstenošanas ir sagaidāmi turpmāki lietderības ieguvumi un lielāka revīzijas procesa efektivitāte.

2013. gada novembra rezolūcijā Eiropas Parlaments lūdza ERP sniegt izsmelšu analīzi par potenciālajiem ietaupījumiem ES budžetā, tostarp par ietaupījumiem, kas rastos, samazinot darba laika zudumus un palielinot lietderību, ja Parlamentam būtu tikai viena darba vieta. Šā sava darba rezultātu ERP publicēja 2014. gada jūlijā ar secinājumu, ka pārcelšanās no Strasbūras uz Briseli varētu dot ievērojamus ietaupījumus un ka pārcelšanās no Luksemburgas uz Briseli šos ietaupījumus nedaudz palielinātu.

2014. gadā ERP turpināja **regulāro sadarbību ar Padomi** tās daudzajās un dažādajās konfigurācijās un darbībās. 2014. gada decembrī priekšsēdētājs Kaldeira iepazīstināja Ekonomikas un finanšu padomi ar gada pārskatiem, un ERP tika regulāri aicināta prezentēt īpašos ziņojumus dažādām Padomes komitejām un darba grupām.

Vēl viena no mūsu prioritātēm ir nodrošināt **efektīvas attiecības ar valstu parlamentiem**. ERP locekļi bieži vien prezentē mūsu gada pārskatus valstu auditorijās. Par savām darbībām mēs regulāri informējam valstu parlamentu Eiropas lietu un finanšu kontroles komitejas. Gada gaitā mūsu iestādi apmeklēja delegācijas no vairāku valstu parlamentiem, starp tām jāmin Francijas Senāta delegācija 2014. gada jūlijā. Turklāt ERP uzaicināja galvenās ieinteresētās personas uz savu ikgadējo locekļu semināru, kurš notika 2014. gada decembrī un kurā tika izklāstīts ERP viedoklis par izaicinājumiem ES pārskatatbildībai.

ERP sadarbojas ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF) cīņā pret krāpšanu, kas skar ES budžetu. Mēs pārsūtām OLAF visus gadījumus, kad ir aizdomas par krāpšanu, korupciju vai citu nelikumīgu darbību, kas skar ES finanšu intereses un ko mēs esam konstatējuši sava revīzijas darba gaitā vai par ko mums paziņojušas trešās personas. 2014. gadā mēs paziņojām OLAF par 16 gadījumiem, kad bija aizdomas par krāpšanu, korupciju vai nelikumīgu darbību, ko bijām atklājuši sava revīzijas darba gaitā.

Priekšsēdētājs Vitors Kaldeira un ERP locekle Daniele Lamarka uzņem Francijas senāta locekli Nikolu Briku [Nicole Bricq] (centrā).

Sadarbība ar citām augstākajām revīzijas iestādēm

ERP galvenās sadarbības formas ar citām augstākajām revīzijas iestādēm (ARI) ir šādas:

- ES dalībvalstu ARI kontaktkomiteja,
- ES kandidātvalstu un iespējamo kandidātvalstu ARI sadarbības tīkls un
- publiskā sektora revīzijas iestāžu starptautiskās organizācijas, īpaši Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (*INTOSAI*) un tās Eiropas reģionālā organizācija (*EUROSAI*).

2014. gada septembrī ERP pārskatīja un atjaunināja savu starptautiskās sadarbības stratēģiju (sk. *izcēlumu* turpmāk tekstā).

EUROSAI kongress Hāgā, 2014. gada jūnijā.

ERP starptautiskās sadarbības stratēģija

Saskaņā ar ERP vispārējo 2013.–2017. gada stratēģiju Palātas sadarbības stratēģijas mērķis ir pēc iespējas palielināt savu ieguldījumu ES publiskajā pārskatatbildībā, it īpaši stiprinot divpusēju vai daudzpusēju sadarbību ar attiecīgajiem partneriem, proti, valstu augstākajām revīzijas iestādēm un starptautiskajām revīzijas organizācijām. Tā kā mūsu revīzijas pienākumiem ir ietekme Eiropā (piem., finanšu pārvaldība) un visā pasaulē (piem., klimata pārmaiņas), tad mūsu starptautiskā sadarbība kļūst pat vēl svarīgāka nekā iepriekš.

ERP sadarbības stratēģijas prioritātes ir šādas:

- galvenā uzmanība joprojām jāvērs uz sadarbību ES līmenī gan Kontaktkomitejā, gan atsevišķi ar ES dalībvalstu ARI. Tas var ietvert kopīgu revīzijas un pārskatatbildības darbu attiecībā uz ES budžetu un citām ES politikas jomām;
- ES paplašināšanās kontekstā mēs turpināsim atbalstīt ES kandidātvalstu un iespējamo kandidātvalstu ARI, palīdzot tām spēju veidošanas pasākumos;
- starptautiskajās revīzijas organizācijās, piemēram, *INTOSAI*, mēs pastiprināti iesaistīsimies sadarbības pasākumos, kas saistīti ar profesionālo standartu noteikšanu, ņemot vērā, cik tas ir svarīgi spēju veidošanai un zināšanu apmaiņai publiskā sektora revīzijas jomā.

Ar savu sadarbības stratēģiju un nesen ieviestajiem pasākumiem (augsta līmeņa konferencēm un sanāksmēm) mēs palīdzēsim vairogt izpratni par ES finanšu pārvaldību un pārskatatbildību.

Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu kontaktkomiteja

ES Līgumā prasīts, lai Eiropas Revīzijas palāta un dalībvalstu revīzijas iestādes sadarbojas savstarpējas uzticības garā, tomēr saglabājot savu neatkarību. Mēs aktīvi sadarbojamies ar ES dalībvalstu ARI kontaktkomitejā, un tas nozīmē ikgadēju sanāksmi un dažādas darba grupas un tīklus, kas izveidoti, lai risinātu īpašus kopīgu interešu jautājumus.

2013. gada oktobrī ERP uz gadu pārņēma Kontaktkomitejas priekšsēdētāja amatu. Šajā statusā mēs organizējam un uzņemam ikgadējo Kontaktkomitejas sanāksmi, kas notika 2014. gada oktobrī. Galvenās tēmas darba kārtībā bija seminārs par sadarbības stiprināšanu, it īpaši jautājumos, kas attiecas uz stratēģiju "Eiropa 2020" un banku savienību, ziņojumi par Kontaktkomitejas un tās profesionālo partneru darbībām un ar ES saistītas revīzijas, ko veic Kontaktkomitejas locekļi.

Ar ES dalībvalstu ARI mēs veidojam arī divpusēju sadarbību. Labs piemērs ir sadarbības projekts, ko īsteno ERP un Polijas ARI – *Najwyższa Izba Kontroli*. Polijas revidenti aktīvi palīdzēja ERP revidentiem revīzijas darbā, kas notika Polijā saistībā ar dzīvnieku slimību izskaušanu, ierobežošanu un uzraudzību. Mēs sadarbojamies arī ar Polijas un Portugāles ARI par tēmu "Eiropa 2020" saistībā ar darbības rezultātiem atvēlēto nodaļu mūsu 2014. gada pārskatā.

Kontaktkomitejas sanāksme Luksemburgā, 2014. gada 15.–17. oktobrī.

ES kandidātvalstu un iespējamo kandidātvalstu augstāko revīzijas iestāžu sadarbības tīkls

ERP sadarbojas ar ES kandidātvalstu un iespējamo kandidātvalstu ARI, galvenokārt ar Kontaktkomitejai līdzīga sadarbības tīkla¹ starpniecību. 2014. gadā mēs atbalstījām sadarbības tīklu, kad tas veica paralēlu lietderības revīziju par energoefektivitāti; mēs nodrošinājām attiecīgos ekspertus par šo tēmu un par lietderības revīzijas metodoloģiju.

Starptautiskās publiskā sektora revīzijas iestāžu organizācijas

2014. gadā mēs turpinājām pilnā mērā un aktīvi piedalīties *INTOSAI* darbībās un devām nozīmīgu ieguldījumu vairākās tās komitejās un darba grupās:

- *INTOSAI* 1. mērķa īstenošanai piedalījāmies Profesionālo standartu komitejā un tās finanšu, atbilstības un lietderības revīziju apakškomitejās;
- *INTOSAI* 2. mērķa īstenošanai piedalījāmies Spēju veidošanas komitejā un tās apakškomitejā par paraugprakses un kvalitātes veicināšanu profesionālapskatēs;
- *INTOSAI* 3. mērķa īstenošanai piedalījāmies Zināšanu apmaiņas komitejā un tās darba grupās par revīziju vides jomā, finanšu modernizāciju un reglamentācijas reformu.

2004. gada jūnijā mēs piedalījāmies IX *EUROSAI* kongresā, tostarp organizējām un uzņēmām darbsemināru "Darbības rezultātu mērīšana", un XLI un XLII *EUROSAI* valdes sēdēs (ERP ir valdes locekle kopš 2011. gada).

Mēs turpinājām aktīvi iesaistīties *EUROSAI* darba struktūrās, it īpaši darba grupās par informācijas tehnoloģijām un revīziju vides jomā, uzraudzības komitejā, kas plāno izveidot un uzturēt elektronisku datubāzi par revīzijas kvalitāti un labu praksi, un darba grupā par revīziju un ētiku. ERP kļuva arī par locekli jaunizveidotā darba grupā par katastrofu un katastrofālu notikumu seku likvidēšanai piešķirto līdzekļu revīziju.

Kopīgās *INTOSAI* reģionālo grupu konferencēs ERP aktīvi piedalījās II *ASOSAI*² un *EUROSAI* kopīgajā konferencē, kur uzmanības centrā bija atziņas, kas gūtas iepriekšējā pieredzē ar *ISSAI*³ pieņemšanu, un to sekas nākotnē.

1 2015. gada janvārī sadarbības tīklā darbojās sešas kandidātvalstis (Albānija, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Islande, Melnkalne, Serbija un Turcija) un viena iespējamā kandidātvalsts (Bosnija un Hercegovina). Kopš 2013. gada novembra Kosova* ir piedalījies sadarbības tīklā kā novērotāja.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes Rezolūcijai 1244 un Starptautiskās tiesas Atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

2 Āzijas Augstāko revīzijas iestāžu organizācija.

3 Augstāko revīzijas iestāžu starptautiskie standarti.

Svarīgi notikumi

ERP starptautiska profesionālapskate

2013. gadā ERP lūdza Francijas, Vācijas un Zviedrijas ARI veikt mūsu lietderības revīzijas prakses profesionālapskati. Tās pamatā bija visu triju profesionālapskatē iesaistīto partneru pieredze, un tā bija ļoti noderīga gan ERP, gan pašiem izvērtētājiem. Metodoloģija balstījās uz vispāratzītiem kritērijiem, kurus izmanto augstāko revīzijas iestāžu darbā, un tika ņemtas vērā starptautiskajos standartos ietvertās vadlīnijas.

Profesionālapskates ziņojums tika publicēts 2014. gadā un ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu). Šajā ziņojumā secināts, ka kopš pēdējās profesionālapskates 2008. gadā ERP ir panākusi nozīmīgu progresu. Mēs esam analizējuši izaicinājumus, ko rada ES kompleksā iestāžu sistēma, un esam veikuši vairākus pasākumus, lai vēl vairāk uzlabotu savu revīziju efektivitāti un lietderību un savu revīzijas ziņojumu kvalitāti. Profesionālapskates dalībnieki identificēja vajadzību racionalizēt un paātrināt lēmumu pieņemšanu un uzlabot mūsu revīzijas ziņojumos doto ieteikumu formulējumus.

Starptautiskie revīzijas standarti mudina veikt starptautiskas profesionālapskates. Tās ļauj augstākajām revīzijas iestādēm iegūt brīvprātīgi sniegtu novērtējumu, kas balstīts starptautiskajos standartos attiecībā uz revīzijas pienākumu veikšanu. 2014. gadā ERP vadīja profesionālapskati Lietuvas augstākajā revīzijas iestādē un bija izaicināta vērtēt Šveices Federālo revīzijas biroju, kā arī piedalījās Spānijas un Latvijas ARI profesionālapskatēs.

Augsta līmeņa konference par ES pārskatatbildības uzlabošanu

(No kreisās) Žaks Sibera [Jacques Sciberras], biroja vadītājs, ERP loceklis Kevins Kārdifs [Kevin Cardiff], priekšsēdētājs Vitors Kaldeira [Vitor Caldeira] un EP priekšsēdētāja vietnieks Olli Rēns [Olli Rehn].

2014. gada oktobrī ERP notika augsta līmeņa konference, kurā sapulcējās daudzi no tiem, kuru pārziņā ir nodrošināt, lai Eiropas Savienība atskaitās par sabiedrības līdzekļiem, kuri izlietoti ES mērķu sasniegšanai. Konferencē tika spriests par nepilnībām, pārklāšanos un problēmām, kas pastāv ES un dalībvalstu līmenī, kā tās identificētas mūsu vispārējā stāvokļa apskatā par ES pārskatatbildību un publiskā sektora revīzijas pasākumiem (sk. 35. lpp.).

Tā sniedza debašu platformu dalībniekiem, starp kuriem bija locekļi vai pārstāvji no Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas, ERP, Eiropas Centrālās bankas, Eiropas Investīciju bankas, Eiropas Stabilizācijas mehānisma, valstu revīzijas birojiem un augstskolām, par to, kā šie pasākumi jāizstrādā, lai reaģētu uz notikumu attīstību ekonomiskās, budžeta un monetārās integrācijas jomā. Notika diskusijas par pārskatatbildību Eiropas Savienībā, it īpaši saistībā ar centrālajām bankām un pārraudzības iestādēm, krīzes un pēckrīzes struktūrām, aizdevumu piesaistīšanu ES finansējumam ar trešo personu piedalīšanos un lielāku koncentrēšanos uz ES darbības rezultātiem.

Konferences dalībnieki vienojās, ka vadošajām iestādēm, parlamentiem un revidentiem ES un valstu līmenī ir ciešāk jāsadarbjas, lai nodrošinātu sabiedrībai labāku priekšstatu par to, kādi ir ES politikas virzieni un programmu īstenošanas rezultāti.

Partnerības stiprināšana ar valsts iestādēm Lietuvā

Augsta līmeņa delegācija no ERP septembrī apmeklēja Lietuvu, lai stiprinātu partnerību ar tās parlamentu, valdību, centrālo banku un ARI un lai valstī veicinātu ES izdevumu labāku izlietojumu un pārbaudes. ERP un tās partneri Lietuvā apmainījās viedokļiem par prioritātēm labākai ES pārskatatbildībai, sprieda, kā labāk sadarboties, lai sekmētu ES izdevumu pievienoto vērtību, un apsvēra, kā palīdzēt politikas veidotājiem un Lietuvas parlamentam vislabāk izmantot ERP revīziju rezultātus.

Apmeklējuma laikā ERP delegācija aktīvi piedalījās Lietuvas parlamenta konferencē "Problēmas pārskatatbildībā un publiskā sektora revīzijā". Turklāt delegācija un tās partneri apsprieda jautājumus, kas saistīti ar finanšu un ekonomisko pārvaldību un Lietuvas ieguvumiem pēc iestāšanās euro zonā 2015. gada 1. janvārī.

Lietuva bija pirmā ES dalībvalstu apmeklējumu virknē, kuros ERP plāno turpmākajos gados stiprināt partnerību ar valsts iestādēm, kas atbild par ES līdzekļu pārvaldību un rūpīgām pārbaudēm.

ERP delegācijas un Lietuvas Valsts revīzijas biroja tikšanās.

ERP kolēģija

ERP kolēģijā ir viens loceklis no katras dalībvalsts. Saskaņā ar Līgumu ERP locekļi savā amatā strādā sešus gadus un to mandātus var pagarināt vēl par sešiem gadiem.

Locekļi ir norīkoti piecās apakšpalātās. Apakšpalātas pieņem revīzijas ziņojumus un atzinumus, kā arī lēmumus par plašākiem stratēģiskiem un administratīviem jautājumiem. Katram loceklim ir arī pašam savi uzdevumi, kas galvenokārt ir saistīti ar revīziju. Pakārtoto revīzijas darbu veic ERP revidenti, kurus koordinē atbildīgais loceklis, kam palīdz viņa birojs. Ziņojuma pieņemšanai loceklis vai locekle ar to iepazīstina apakšpalātu un/vai visu Palātu, pēc tam Eiropas Parlamentu, Padomi un attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp plašsaziņas līdzekļus.

2014. gadā pēc tam, kad locekļus bija izvirzījušas to dalībvalstis, un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu Eiropas Savienības Padome iecēla sešus jaunus Eiropas Revīzijas palātas locekļus. Četri no tiem – Alekssis Brenninkmajers (Nīderlande), Daniele Lamarka (Francija), Nikolaos Milionis (Grieķija) un Fils Vins Ovens (Apvienotā Karaliste) – pievienojās ERP 1. janvārī, un vēl divi – Klauss Hainers Lēne (Vācija) un Oskars Heriks (Austrija) – pievienojās 2014. gada 1. martā.

ERP 28 locekļi 2014. gada 23. janvārī par Revīzijas palātas priekšsēdētāju uz trešo triju gadu termiņu atkārtoti ievēlēja Vitoru Manuelu da Silvu Kaldeiru. Priekšsēdētājs pārrauga ERP darbu un pārstāv iestādi ārējās attiecībās.

ERP locekļi 2014. gada beigās.

ERP locekļu 1000. sanāksme 2014. gada 27. oktobrī.

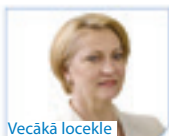
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA 2014. gada 31. decembrī

Priekšsēdētājs

Vitor Manuel
da SILVA CALDEIRA
Portugāle

I apakšpalāta. Dabas resursu aizsardzība un apsaimniekošana

Vecākā locekle

Rasa
BUDBERGYTĖ
Lietuva

Jan
KINŠŤ
Čehijas Republika

Kersti
KALJULAI
Igaunija

Augustyn
KUBIK
Polija

Kevin
CARDIFF
Īrija

Nikolaos
MILIONIS
Grieķija

II apakšpalāta. Struktūrpolitika, transports un enerģētika

Vecākais loceklis

Henri
GRETHEN
Luksemburga

Ladislav
BÁLKO
Slovākija

Iliana
IVANOVA
Bulgārija

George
PUFAN
Rumānija

Phil
WYNN OWEN
Apvienotā Karaliste

Oskar
HERICS
Austrija

III apakšpalāta. Ārējās darbības

Vecākais loceklis

Karel
PINXTEN
Beļģija

Szabolcs
FAZAKAS
Ungārija

Hans Gustaf
WESSBERG
Zviedrija

Danièle
LAMARQUE
Francija

Klaus-Heiner
LEHNE
Vācija

IV apakšpalāta. Ieņēmumi, pētniecība un iekšējā nozaru politika un Eiropas Savienības

Vecākais loceklis

Milan Martin
CVIKL
Slovēnija

Louis
GALEA
Malta

Pietro
RUSSO
Itālija

Baudilio TOMÉ
MUGURUZA
Spānija

Neven
MATES
Horvātija

Alex
BRENNINKMEIJER
Nīderlande

CEAD apakšpalāta. Koordinēšana, vērtēšana, kvalitātes nodrošināšana un attīstība

Vecākais loceklis

Igors
LŪDBORŽS
Latvija

Lazaros S.
LAZAROU
Kipra

Henrik
OTBO (+ 1/2/2015)
Dānija

Par attiecībām ar ES iestādēm atbildīgais loceklis

Ville
ITÄLÄ
Somija

ERP stratēģija 2013.–2017. gadam: panāktais progress

2014. gads ERP bija otrais gads, kad tā īstenoja savu 2013.–2017. gada stratēģiju. ERP mērķis šajā periodā ir maksimāli palielināt sava ieguldījuma vērtību ES publiskā sektora pārskatbildībā. Lai to sasniegtu, mūsu galvenās prioritātes ir

- koncentrēt ERP darba rezultātus uz ES pārskatbildības uzlabošanu;
- sadarboties ar citām iestādēm, lai vairotu ERP ieguldījumu ES pārskatbildībā;
- turpmāk attīstīt ERP kā profesionālu revīzijas iestādi;
- maksimāli izmantot ERP zināšanas, prasmes un pieredzi;
- demonstrēt ERP darba rezultātus un pārskatbildību.

2014. gadā šī stratēģija palīdzēja sākt svarīgas izmaiņas mūsu organizācijas struktūrā. Divas iekšējās stratēģijas darba grupas – revīzijas procesa racionalizēšanai un labākai uzdevumu un pienākumu formulēšanai – iepazīstināja ar sava darba rezultātiem. Tas notika vienā laikā ar Eiropas Parlamenta ziņojumu par ERP nākotni un ar ERP profesionālāpskates rezultātu prezentēšanu.

Dažādo ieteikumu īstenošana tika apkopota lielā reformas projektā, ko sāka īstenot 2014. gada beigās un kas turpināsies līdz 2016. gada vidum. Reformai ir divējādi mērķi. Pirmkārt, racionalizēt revīzijas procesu. Tā rezultātā īpašiem ziņojumiem būtu vajadzīgs īsāks sagatavošanas laiks, bet gada pārskatā tiktu panākts mērķtiecīgāks skatījums un resursu ietaupījums. Otrais mērķis ir pārveidot ERP par organizāciju, kuras darbības pamatā ir veicama uzdevums. Mūsu iestādei tas ļaus vairāk novirzīt resursus revīzijām un pārbaudēm, kas dos lielāku pievienoto vērtību, kalpojot ES iedzīvotājiem.

ERP darbības rezultātu mērīšana

Kopš 2008. gada ERP ir piemērojusi **galvenos rezultātīvos rādītājus (GRR)**, lai informētu vadību par to, kāda ir virzība uz mērķu sasniegšanu, lai atbalstītu lēmumu pieņemšanu un lai ieinteresētās personas informētu par mūsu darbības rezultātiem. Šie rādītāji atspoguļo mūsu prioritātes un ar mūsu darbu un pārskatatbildību apliecina, ka esam profesionāla revīzijas iestāde.

Rādītāji paredzēti, lai izmērītu galvenos elementus, kas attiecas uz ERP darba kvalitāti un ietekmi, īpašu uzmanību pievēršot galveno ieinteresēto personu viedoklim, un uz Palātas resursu lietderību un efektivitāti. 2013.–2017. gada stratēģijas periodam galvenie rezultatīvie rādītāji tika atjaunināti.

Palātas darba kvalitāte un ietekme

Savu ziņojumu kvalitāti un ietekmi ERP vērtē, pamatojoties uz ieinteresēto personu aptaujām, ekspertu ziņojumiem un uz ES finanšu pārvaldības uzlabošanai sniegto ieteikumu pēcpārbaudēm. Turklāt ERP uzskaita savu atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos.

Ieinteresēto personu aptauja

Mēs uzaicinām galvenās mūsu darba rezultātos ieinteresētās personas – Eiropas Parlamenta Budžeta kontroles komiteju un Budžeta komiteju, Padomes Budžeta komiteju, galvenās revidētās vienības Komisijā un Eiropas aģentūrās un ES augstāko revīzijas iestāžu vadītājus – novērtēt mūsu 2014. gadā publicēto ziņojumu **noderīgumu un ietekmi** piecu punktu skalā no ļoti zemas līdz ļoti augstai.

Ieinteresēto personu sniegtais novērtējums

Ziņojumu un pārskatu noderīgums

Ziņojumu un pārskatu iespējamā ietekme

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

■ Ļoti augsts
 ■ Augsts
 ■ Vidējs
 ■ Zems
 ■ Ļoti zems

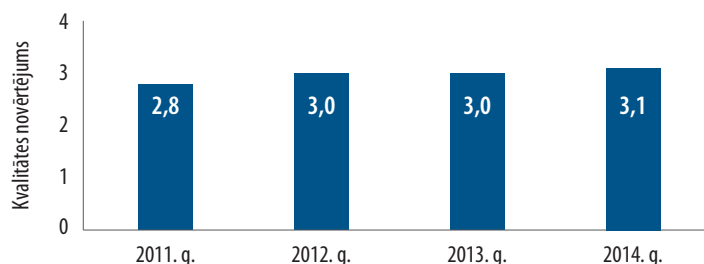
Atbildes liecina, ka 94 % galveno ieinteresēto personu vērtē ERP ziņojumus kā noderīgus savā darbā (2013. gadā – 98 %), bet 91 % uzskata, ka tiem ir ietekme (2013. gadā – 94 %).

Ekspertu vērtējums

Katru gadu **neatkarīgas ārēji eksperti** veic ERP ziņojumu izlases satura un izklāsta kvalitātes novērtējumu. 2014. gadā speciālisti novērtēja astoņus īpašos ziņojumus un 2013. gada pārskatus. Viņi novērtēja ziņojumu un pārskatu dažādo aspektu kvalitāti četrpuntu skalā – no “ļoti vāja” (1) līdz “augsta kvalitāte” (4).

Rezultāti gandrīz nav mainījušies, un tas liecina par mūsu pārskatu un ziņojumu apmierinošo kvalitāti.

ERP ziņojumi ekspertu skatījumā

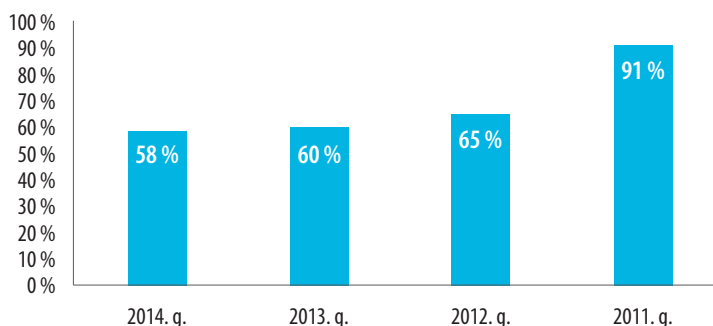

Ieteikumu pēcpārbaude

Galvenais veids, kādā varam uzlabot ES finanšu pārvaldību, ir ar ieteikumiem, ko sniedzam savos revīzijas ziņojumos. Daži ieteikumi ir ātri īstenojami, bet citiem vajadzīgs ilgāks laiks, jo tie ir kompleksi.

Mēs sistemātiski uzraugām apmēru, kādā revidētās vienības **ir īstenojušas mūsu ieteikumus**. Līdz 2014. gada beigām bija īstenoti 69 % no gandrīz sešiem simtiem 2011.–2014. gadā sniegto ieteikumu. Tas atspoguļo īstenošanas īpatsvara pieaugumu (2013. gadā tas bija 60 %) attiecībā uz 2010.–2013. gadā sagatavotajiem ieteikumiem.

ERP ieteikumu īstenošana pēc to formulēšanas gada

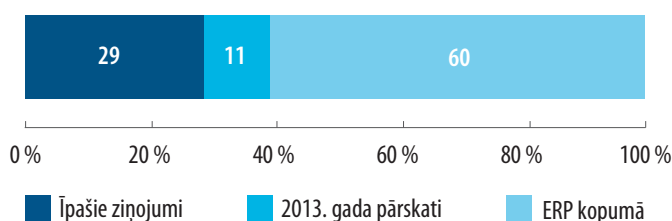

Atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos

Mūsu atspoguļojuma plašsaziņas līdzekļos rādītājs apraksta, kāda ir mūsu **ietekme plašsaziņas līdzekļos**. Tas attiecas uz stratēģisko mērķi – palielināt informētību par mūsu iestādi, mūsu darba rezultātiem un revīzijas konstatējumiem un secinājumiem, kurus sniedzam.

2014. gadā mēs konstatējām vairāk nekā 5 100 tiešsaistes rakstus, kas attiecas uz mūsu īpašajiem ziņojumiem, 2013. gada pārskatiem un iestādi kopumā. No tiem 40 % attiecas uz mūsu revīzijas ziņojumiem, bet pārējie uz iestādi un tās darbu kopumā.

Plašsaziņas līdzekļos skartās tēmas

Vairāk nekā 800
raksti publicēti
par ERP īpašo ziņojumu
par lidostām

Resursu lietderīgs un efektīvs izlietojums

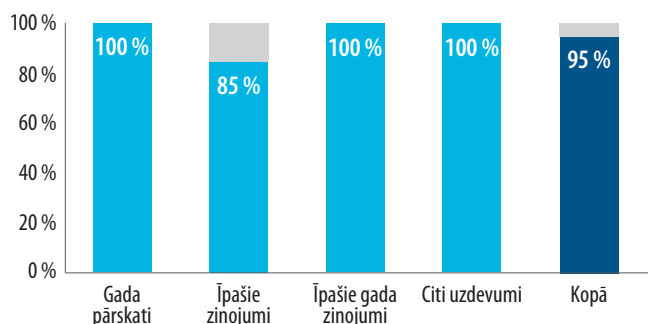
Mēs vērtējam savu resursu izlietojuma lietderību un efektivitāti pēc tā, kā spējam īstenot savu darba programmu, veikt savlaicīgas revīzijas un nodrošināt savu darbinieku profesionālo kompetenci.

Darba programmas īstenošana

Revīzijas darbs un citi uzdevumi ir ieplānots mūsu darba programmā, un mēs tās īstenošanu uzraugām visu gadu.

2014. gadā mēs īstenojām 95 % savas darba programmas (2013. gadā – 90 %). Gada pārskati un īpašie gada ziņojumi tika sagatavoti pēc plāna, bet no īpašajiem ziņojumiem saskaņā ar plānu tika sagatavoti 85 % (2013. gadā – 70 %). 2014. gadā nepabeigtās lietderības revīzijas ir pārnestas uz 2015. gadu.

ERP 2014. gada darba programmas īstenošana

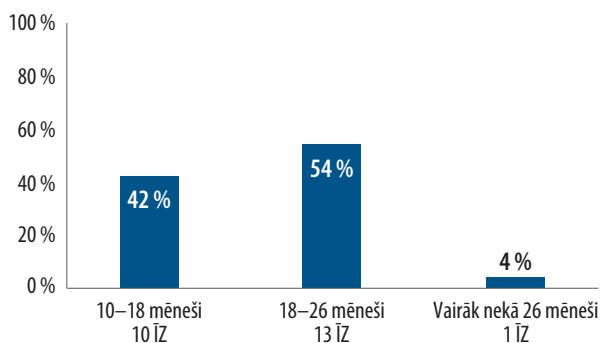

Īpašo ziņojumu sagatavošana

Lai mūsu īpašajiem ziņojumiem būtu ietekme, tie ir jāsagatavo laikus. Pēdējos gados mēs esam spējuši saīsināt revīzijas ziņojumu sagatavošanai vajadzīgo laiku. Mūsu 2013.–2017. gada stratēģijā ir apņemšanās stāvokli vēl vairāk uzlabot, un dažu turpmāko gadu laikā tam būtu jārada izmērāma ietekme.

2014. gadā mēs sagatavojām 24 īpašos ziņojumus, no kuriem 42 % tika pabeigti plānotajā laika grafikā – 18 mēnešos (2013. gadā – 37 %). Vidējais īpašo ziņojumu sagatavošanai vajadzīgais laiks 2014. gadā bija 19 mēneši (2013. gadā – 20 mēneši).

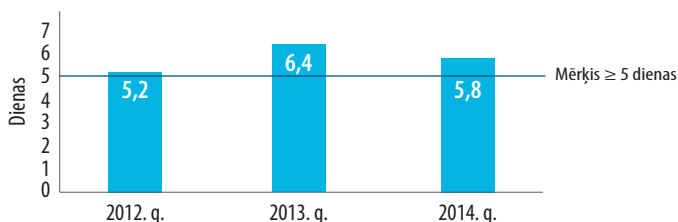
2014. gada īpašo ziņojumu sagatavošanas laiks

Profesionālās mācības

Saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas vadlīnijām ERP cenšas nodrošināt katram revidentam vidēji 40 stundu (piecu dienu) ilgas profesionālās mācības, neskaitot svešvalodu nodarbības.

Profesionālo mācību dienas revidentam gadā

■ Dienu skaits, ko revidents vidēji ir veltījis profesionālām mācībām, izņemot svešvalodu nodarbības

ERP atkal pārsniedza mērķi attiecībā uz revidentu profesionālajām mācībām, un tas liecina par nozīmi, ko Palāta piešķir personāla attīstībai.

Ja ņem vērā arī svešvalodu nodarbības, revidenti mācībās pavadā vidēji 10 dienas 2014. gadā.

Cilvēkresursi

Darbinieku sadalījums

Ņemot vērā Eiropas publisko finanšu grūto stāvokli, ERP turpina samazināt darbinieku skaitu par 1 % gadā piecu gadu periodā (2013.–2017. gadā), kā noteikts 2013. gada decembra lēmumu nolikumā par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību.

Rezultātā 2014. gadā darbinieku skaits tika samazināts no 891 darbinieka līdz 882 ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem (izņemot locekļus, līgumdarbiniekus, norīkotus valstu ekspertus un praktikantus). 561 no tiem strādā revīzijas apakšpalātās, tostarp 113 strādā locekļu birojos.

Lai sekmīgāk sasniegtu mērķi izlietot resursus iespējami labāk, visas 2014. gada darbības turpināja identificēt un ieviest efektivitātes pasākumus, balstoties uz procedūru vienkāršošanu. 2014. gadā turpinājās darbinieku pārcelšana no atbalsta dienestiem uz revīziju. Tomēr to atsvēra atsevišķu atbalsta dienestu pārcelšana no locekļu birojiem uz administrāciju un par komunikāciju un iestāžu attiecībām atbildīgo darbinieku pārcelšana uz priekšsēdētāja biroju.

Pieņemšana darbā

ERP darbiniekiem ir akadēmiskā un profesionālā pieredze ļoti dažādās jomās, un par viņu darba kvalitāti un motivāciju liecina iestādes tiešie rezultāti. Palātas darbā pieņemšanas politika saskan ar pārējo ES iestāžu vispārējiem principiem un nodarbināšanas nosacījumiem, un Palātā strādā gan pastāvīgi ierēdņi, gan darbinieki ar līgumiem uz noteiktu laiku. Atklātos konkursus uz amata vietām Palātā organizē Eiropas Personāla atlases birojs (EPSO).

2014. gadā iekšējs konkurss tika organizēts AST 1 pakāpei un notika runaspersonas atlases procedūra. ERP arī piedāvāja prakses vietas 77 universitāšu absolventiem uz laiku no trīs līdz pieciem mēnešiem.

2014. gadā ERP pieņēma darbā 78 darbiniekus: 31 ierēdņi, 29 pagaidu darbiniekus, 13 līgumdarbiniekus un piecus norīkotus valstu ekspertus. Palātai īpaši sekmējās pieņemt jaunus darbiniekus revīzijas amata vietās. Brīvo amata vietu skaits kopš 2011. gada ir bijis ap 3 % (2014. gada 31. decembrī brīvas bija 27 amata vietas).

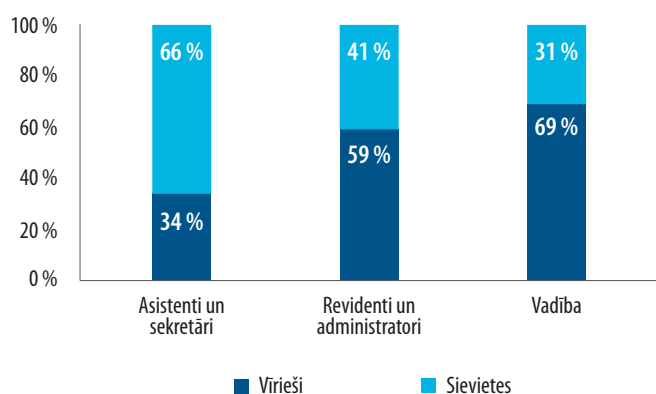
ERP darbinieku sadalījums 2014. gada 31. decembrī	2012. g.	2013. g.	2014. g.
Revīzija	573	576	561
Tulkošana	143	147	141
Administrācija	139	137	141
Priekšsēdētāja birojs	32	31	39
Kopā	887	891	882

Dzimumu līdzsvars

ERP tāpat kā pārējām ES iestādēm ir vienlīdzīgu iespēju politika cilvēkresursu pārvaldības un darbā pieņemšanas jautājumos. Palātai ir izdevies panākt, lai starp darbiniekiem būtu vienāda vīriešu (50 %) un sieviešu (50 %) attiecība, jo vairāku gadu garumā štatā pakāpeniski ir pieaudzis sieviešu īpatsvars.

Pievienotajā diagrammā parādīta vīriešu un sieviešu procentuālā attiecība dažāda līmeņa amatos 2014. gada 31. decembrī, un dažos pēdējos gados tā ir saglabājusies stabila.

Dzimumu līdzsvars dažāda līmeņa amatos 2014. gadā

Vadītāji pēc valstspiederības un dzimuma 2014. gada 31. decembrī

Sievietes	Vīrieši	Valstspiederība ¹	Direktori	Nodaļu vadītāji
	4	Beļģija	1	3
1		Bulgārija		1
	1	Čehijas Republika		1
1	1	Dānija		2
3	4	Vācija	1	6
	1	Igaunija		1
	3	Īrija	1	2
1	2	Grieķija	1	2
3	4	Spānija	1	6
	8	Francija	1	7
	1	Horvātija		1
1	2	Itālija		3
		Kipra		
1		Latvija		1
1	1	Lietuva	1	1
		Luksemburga		
	1	Ungārija		1
1		Malta		1
1	1	Nīderlande		2
	1	Austrija		1
	1	Polija		1
2	1	Portugāle		3
1		Rumānija		1
1		Slovēnija		1
	1	Slovākija		1
1		Somija		1
1		Zviedrija		1
1	8	Apvienotā Karaliste	4	5
21	46	Kopā	11	56

¹ Dalībvalstis minētas protokola kārtībā.

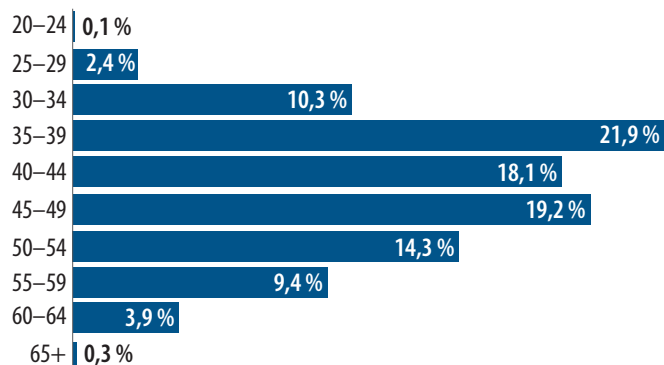
ERP vienlīdzīgu iespēju rīcības plāna mērķis ir panākt dzimumu līdzsvaru visos līmeņos. Pēc pēdējās darbā pieņemšanas 48 % no visiem darbiniekiem AD5–AD8 līmeņos ir sievietes (pieaugums no 43 %, kas bija 2009. gadā).

Nemot vērā to, ka augstākā vadība 5–10 gadu laikā nomainīsies, sagaidāms, ka sieviešu skaita pieaugums AD līmeņos veidos lielāku sieviešu proporcionālo daļu vadības līmeņos nākotnē.

Vecuma struktūra

Aktīvā dienesta darbinieku vecuma struktūra 2014. gada 31. decembrī liecina, ka 53 % Palātas darbinieku ir 44 gadi vai mazāk.

No 67 direktoriem un nodaļu vadītājiem 27 cilvēkiem (40 %) ir 55 gadi vai vairāk. Rezultātā augstākā vadība nākamajos 5–10 gados atjaunosies, jo gados vecie vadītāji aizies pensijā.

Atbalsta dienesti

Profesionālās mācības

Lai arī turpmāk attīstītu ERP kā profesionālu revīzijas iestādi un lai pēc iespējas labāk izmantotu mūsu iestādes zināšanas, prasmes un pieredzi, mūsu darbiniekiem ir nepieciešamas pastāvīgas mācības, kas ļauj sekot līdzi notikumiem profesionālajā jomā un apgūt jaunas prasmes. Turklāt apstākļi, kādos Palātai jāveic revīzijas, nozīmē, ka darbiniekiem labi jāpārzina svešvalodas.

2014. gadā mūsu darbinieki – gan revidenti, gan pārējie – katrs vidēji astoņas dienas pavadīja profesionālajās mācībās. Valodu kursu daļa kopējā mācību apjomā turpina samazināties. 2014. gadā tā bija 43 % no kopējā, salīdzinot ar 46 % 2013. gadā.

Lai pēc iespējas labāk izmantotu pieejamos resursus un tehnoloģijas, 2014. gadā mēs sākām saviem darbiniekiem piedāvāt speciālus e-mācības kursus un jauktu veida apmācību, kurā dalībnieki, pirms ierašanās mācību telpā, apgūst vispārējo teoriju elektroniski. Turklāt mēs turpinājām organizēt iekšēju un ārēju speciālistu prezentācijas par norisēm revīzijā un citās svarīgās jomās. Tā ir daļa no mūsu mērķa – dalīties zināšanās iekšienē un nodrošināt, lai mūsu revidenti būtu lietas kursā par jaunākajām tendencēm publiskā sektora revīzijā.

Tulkošana

Tulkošana ir revīzijas atbalsta darbība, kas ļauj ERP pildīt tās pamatzdevumu un sasniegt saziņas mērķus – darīt mūsu darba rezultātus pieejamus ES iedzīvotāju valodās. 2014. gadā kopējais tulkošanas darba apjoms bija par 4 % lielāks nekā 2013. gadā. Vairāk nekā 98 % tulkojumu tika pabeigti laikā.

Papildus parastajam tulkošanas darbam ERP Tulkošanas direkcija vēl vairāk stiprināja tulkotāju iesaisti revīzijā un mūsu iestādes pamatdarbā: tulkotāji sniedza lingvistisko atbalstu 40 revīzijas apmeklējumos uz vietas visā Eiropas Savienībā, kā arī dažādos revīzijas ziņojumu sagatavošanas posmos.

2014. gadā Tulkošanas direkcijas uzmanība bija vērsta uz kvalitātes nodrošināšanu. Šim nolūkam tika pieņemta pirmā kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmata un izstrādāta klientu atsauksmju sistēma. Visbeidzot, lai padarītu mūsu pakalpojumus lietderīgākus, mēs pārskatījām un optimizējām tulkošanas procesu un kopā ar Informācijas un tehnoloģiju direkciju sākām tā automatizāciju.

Informācijas tehnoloģijas

2014. gadā papildus sekmīgai attiecīgo informācijas sistēmu pielāgošanai jaunajiem Civildienesta noteikumiem mūsu Informācijas un tehnoloģiju direkcijas veikums uzskaitīts turpmāk tekstā.

- Direkcija konsolidēja ieguldījumus zināšanu pārvaldībā: sāka izmantot jaunās revīzijas atbalsta rīka (Assyst2) versijas, kas darbu ar 2014. gada ticamības deklarāciju jeb DAS ļauj veikt šajā jaunajā sistēmā. Mūsu tīmekļa vietni (eca.europa.eu) tagad var lietot, izmantojot mobilās ierīces, proti, viedtālruņus, un sekmīgi sāka darboties jaunais iekštīkls, kurā lielāka uzmanība vērsta uz zināšanu apmaiņu un izplatīšanu.
- Lai palielinātu ERP efektivitāti un lietderību, direkcija īstenoja jaunus projektus: revīziju plānošanai un laika paziņošanai pilnībā darbojas revīzijas vadības sistēma (AMS); visiem darbiniekiem kā viens no iekšējiem rīkiem ir darīts pieejams Eiropas Komisijas mašīntulkošanas rīks MT@EC; ir ieviesta ERP dokumentu oficiālās reģistrēšanas sistēmas jaunā versija (*Adonis 2*); Palātas sanāksmēs sperti pirmie soļi uz to, lai vairs neizmantotu papīru, un, izmantojot jaunas mobilas ierīces (piem., pārnēsājamus skenerus, portatīvos datorus ar divām operētājsistēmām utt.), uzlabota revidentu mobilitāte.

Visi šie sasniegumi un rezultāti tika panākti, vienlaikus gādājot par darbību drošumu un nepārtrauktību, piemēram, veicot 2014. gadā negadījumu seku novēršanas testu pēc pārcelšanās uz K3 ēku, kā arī modernizējot galvenos IT elementus (piem., sākot ERP pasta sistēmas migrāciju).

Administrācija un telpas

Finanšu un atbalsta direkcijas uzdevums ir gādāt par pienācīgiem resursiem, pakalpojumiem un telpām, kas ļautu ERP īstenot tās virsuzdevumu un sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī nodrošināt to, ka ir vajadzīgais finansējums, iekšējā kontrole un uzskaites mehānismi darbojas, lai atbalstītu visas ERP darbības. 2014. gadā direkcija turpināja uzlabot savu darbību lietderību un ekonomiskumu.

Saskaņā ar Vides vadības un audita sistēmas (*EMAS*) principiem mēs savai iestādei esam izstrādājuši vides vadības sistēmu, un līdz 2016. gada beigām ir paredzēts to sertificēt.

2014. gadā mēs pabeidzām vairākus pasākumus, kas sniedza reālus rezultātus un apliecināja mūsu saistības vides jomā, tostarp,

- pieņemta vides politika;
- veikta vides analīze un juridiskās atbilstības revīzija;
- no četrām 2013. gadā līdz astoņām 2014. gadā palielinājies darbiniekiem adresētu un vides jautājumiem veltītu informatīvo kampaņu skaits;
- iegūta *BREEAM* (pasaulē vadošā ilgtspējīgu ēku projektēšanas un novērtēšanas metode) vides sertifikācija K3 ēkai un saglabāts tās sertifikācijas marķējums par paraugpraksi atkritumu apsaimniekošanā;
- darbinieku vidū veicināts ilgtspējīgs transports, izveidojot jaunu telpu velosipēdiem, bet velosipēdistiem ierīkotas dušas un pārgērbšanās telpas, ierīkota uzlādes stacija elektromobiļiem un atsevišķi norādītas stāvvietas koplietojuma automobiļiem.

Finanšu informācija

ERP saņem finansējumu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta. Mūsu budžets ir apmēram 0,093 % no ES kopējiem izdevumiem, un tas ir 1,58 % no kopējiem administratīvajiem izdevumiem. 2014. gadā budžeta izpildes kopējais īpatsvars bija 98,8 % salīdzinājumā ar 92 % 2013. gadā.

Izpildes īpatsvars galvenokārt uzlabojies tāpēc, ka labāk aplēsti un plānoti izdevumi 1. sadaļā, kur tas bija 98,8 %. Vidējais budžeta izpildes īpatsvars 2. sadaļā bija 98,4 %.

2014. gada budžeta izpilde

2014. FINANŠU GADS	Galīgās apropriācijas ¹	Saistības	izlietojums % (saist./apropr.)	Maksājumi
1. sadaļa. Iestādē strādājošie				(tūkstošos EUR)
10 – Iestādes locekļi	15 190	14 554	96 %	14 420
12 – Ierēdņi un pagaidu darbinieki	93 180	92 774	99 %	92 745
14 – Citi darbinieki un ārējie pakalpojumi	4 191	4 113	98 %	4 071
162 – Komandējumi	3 350	3 119	93 %	2 641
161 + 163 + 165 – Citi izdevumi, kas saistīti ar iestādē strādājošajiem	2 629	2 592	98 %	1 957
1. sadaļas starpsumma	118 540	117 152	99 %	115 834
2. sadaļa. Ēkas, mēbeles, iekārtas un dažādi darbības izdevumi				
20 – Nekustamais īpašums	2 564	2 541	99 %	1 830
210 – Informātika un telekomunikācijas	7 199	7 199	100 %	3 581
212 + 214 + 216 – Kustamais īpašums un saistītie izdevumi	1 543	1 541	99 %	686
23 – Kārtējie administratīvie izdevumi	552	532	96 %	450
25 – Sanāksmes un konferences	703	649	92 %	466
27 – Informācija un publicēšana	2 397	2 264	94 %	1 316
2. sadaļas starpsumma	14 958	14 726	98 %	8 329
Revīzijas palāta kopā	133 498	131 878	99 %	124 163

¹ Sākotnēji pieņemtais budžets un apropriāciju pārnēsumi gada laikā.

2015. gada budžets

2015. gada budžets atspoguļo 0,4 % samazinājumu salīdzinājumā ar 2014. gada budžetu.

2015. gada budžets

BUDŽETS ¹	2015. g. (tūkstošos EUR)	2014. g. (tūkstošos EUR)
1. sadaļa. Iestādē strādājošie		
10 – Iestādes locekļi ²	10 291	15 175
12 – Ierēdņi un pagaidu darbinieki	97 420	93 180
14 – Citi darbinieki un ārējie pakalpojumi	4 301	4 096
162 – Komandējumi	3 700	3 700
161 + 163 + 165 – Citi izdevumi, kas saistīti ar iestādē strādājošajiem	2 669	2 612
1. sadaļas starpsumma	118 381	118 763
2. sadaļa. Ēkas, mēbeles, iekārtas un dažādi darbības izdevumi		
20 – Nekustamais īpašums	3 080	3 350
210 – Informātika un telekomunikācijas	7 152	7 110
212 + 214 + 216 – Kustamais īpašums un saistītie izdevumi	785	808
23 – Kārtējie administratīvie izdevumi	426	438
25 – Sanāksmes un konferences	717	768
27 – Informācija un publicēšana	2 365	2 261
2. sadaļas starpsumma	14 525	14 735
Revīzijas palāta kopā	132 906	133 498

1 Tabulā norādīts sākotnēji pieņemtais budžets.

2 Ievērojot Komisijas priekšlikumu iekļaut ar visu ES iestāžu locekļu pensijām saistītos izdevumus Komisijas budžeta sadaļā, kas jau ietver visu iestāžu darbinieku pensijas izdevumus, 2015. gadam pieņemtajā budžetā ar ERP locekļu pensijām saistītie izdevumi tika novirzīti Komisijas sadaļā.

Revīzija un pārskatatbildība

ERP iekšējā revīzija

Iekšējais revidents konsultē ERP par risku pārvaldību, sniedzot atzinumus par pārvaldības un kontroles sistēmu kvalitāti un ieteikumus, kā uzlabot darbību izpildi un veicināt pareizu finanšu pārvaldību. Turklāt iekšējais revidents palīdz darbā ārējiem revidentiem, kuru uzdevums ir apliecināt iestādes pārskatus. Iekšējais revidents ziņoja ERP par 2014. gadā veikto revīziju rezultātiem, konstatējumiem, sagatavotajiem ieteikumiem un rīcību, kas šiem ieteikumiem sekojusi. ERP arī katru gadu ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par iekšējās revīzijas rezultātiem.

2014. gada oktobrī mūsu iekšējās revīzijas dienests ieguva sertifikātu, kas apliecina atbilstību Iekšējo revidentu institūta (IIA) iekšējās revīzijas ētikas kodeksa un standartu definīcijai. Šī sertifikācija bija iespējama, pateicoties plašajam mūsu iekšējās revīzijas dienesta kvalitātes novērtējumam, kuru pēc mūsu iekšējā revidenta un mūsu revīzijas komitejas lūguma veica ārējs vērtētājs – *Deloitte Sàrl*. Tas bija vajadzīgs, lai panāktu atbilstību IIA standartiem attiecībā uz iekšējās revīzijas profesionālo praksi.

ERP ārējā revīzija

ERP gada pārskatus revidē neatkarīgs ārējais revidents. Tas ir svarīgs pasākums, kas nodrošina to, ka ERP attiecībā uz sevi piemēro tos pašus pārredzamības un pārskatatbildības principus, kurus tā piemēro revidējamajām vienībām.

Ārējā revidenta *PricewaterhouseCoopers Sàrl* ziņojums par Eiropas Revīzijas palātas 2013. gada finanšu pārskatiem tika publicēts 2014. gada 18. septembrī.

Ārējā revidenta atzinumi par 2013. finanšu gadu

Par finanšu pārskatiem

“Uzskatām, ka šie finanšu pārskati sniedz patiesu priekšstatu par Eiropas Revīzijas palātas finanšu stāvokli 2013. gada 31. decembrī, kā arī par tās finanšu rezultātiem un naudas plūsmām minētajā datumā slēgtajā finanšu gadā atbilstoši noteikumiem Padomes 2012. gada 25. oktobra Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un Komisijas 2012. gada 29. oktobra Deleģētajā regulā (ES) Nr. 1268/2012 par Finanšu regulas piemērošanas noteikumiem.”

Par resursu izlietojumu un kontroles procedūrām

“Balstoties uz šajā ziņojumā aprakstīto darbu, mūsu uzmanības lokā nenonāca nekas tāds, kas liktu domāt, ka visos būtiskajos aspektos un pamatojoties uz iepriekš aprakstītajiem kritērijiem:

- ERP piešķirtie resursi nav izlietoti tiem paredzētajiem mērķiem,
- ieviestās kontroles procedūras nesniedz garantijas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu finanšu darbību atbilstību piemērojamajiem normatīvajiem aktiem un noteikumiem.”

Pilnvarotā kredītrīkotāja paziņojums

60

Es, apakšā parakstījies Eiropas Savienības Revīzijas palātas ģenerālsekretārs, kā pilnvarotais kredītrīkotājs

- paziņoju, ka šajā ziņojumā iekļautā informācija ir pilnīga un precīza, un
- apliecinu, ka man ir pamatota pārliecība par to, ka
 - šajā ziņojumā aprakstītajām darbībām piešķirtie resursi ir izlietoti tiem paredzētajam mērķim un saskaņā ar pareizas finanšu vadības principu un
 - ieviestās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas attiecībā uz pakārtoto darījumu likumību un pareizību un nodrošina pienācīgu rīcību gadījumā, kad ir izteikta apsūdzība krāpšanā vai kad ir aizdomas par krāpšanu;
 - pārbažu izmaksas un ieguvumi ir samērīgi.

Šī pārliecība balstās uz manu spriedumu un informāciju, kas ir manā rīcībā, proti, uz pastarpināti pilnvaroto kredītrīkotāju ziņojumiem un deklarācijām, uz iekšējā revidenta ziņojumiem un uz ārējā revidenta ziņojumiem par iepriekšējiem finanšu gadiem.

Apliecinu, ka man nav zināms nekas tāds, kas šeit nav paziņots, bet kas varētu kaitēt iestādes interesēm.

Luksemburgā, 2015. gada 26. februārī

ģenerālsekretārs
Eduardo Ruiz García

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs